

Yeni yılda demokratik cumhuriyetin inşasına yürüyeceğiz.

2019'da işçiler, kadınlar, gençler, yoksullar, doğa savunucuları kazanacak!

toplumsal özgürlük

facebook.com/ToplumsalOzgurlukPartiGirisimi twitter.com/toplmsalozgrlk

2 TL / Ocak 2019

Asgari ücret belirlendi mi?

Z.Öztürk

2018 yılı boyunca yaşanan yüksek enflasyon sabit ücretle çalışan emekçilerin ve ailelerinin alım gücünü resmi verilere göre yüzde 21 düşürdü. Ancak temel tüketim kalemleri (gıda, barınma, ulaşım) enflasyon yüzde 50'yi aşmış durumda. Her yıl olduğu gibi, asgari ücret belirleme çalışmaları da olabildiğince yumuşak ve magazinsel birkaç fotoğrafla oldubittiye getirildi.

(...) *Devamı 6. sayfada*

Britanya'da Brexit kaosu

Perihan Koca

Birleşik Krallığın Avrupa Birliği üyeliğinden çıkması anlamına gelen Brexit ile başlayan tartışmalar son haftalarda iyiden iyiye alevlendi. Öyle ki, İngiltere siyasetini krize doğru sürükleyen, siyasal gündemi baskı altına alan alabildiğine sancılı bir süreç yaşanıyor.
Britanya'nın kırk beş yıllık AB üyeliğini sonlandırma süreci, 2016 Haziran'ında yapılan referandumla somut ve yeni bir boyut kazanmış ve İngilizlerin yüzde 52'si AB'den çıkışı onaylamış, ancak ne tür bir Brexit olacağı açıklanmamıştı.

(...) *Devamı 7. sayfada*

Halk meclislerinde toplanalım

AKP ve MHP yeniden yan yana geldiler.
Onlar yaklaşan yerel seçimlere şayet tek başlarına katılırlarsa büyük ölçüde kaybedeceklerini anladıkları için yeniden ortaklaştılar. Gene de özellikle İstanbul ve Ankara'da kaybedecekleri görülüyor.
Buna ek olarak Diyarbakır, Van gibi büyük Kürt şehirleri, seçimin kaderini belirleyecek.
Seçim sonuçları, halkın öfkeli tepkisiyle iktidarın artık iyi bilinen seçim gecesi manevraları arasındaki mücadelenin sonucunda belirlenecek.

AKP'nin CHP umudu

AKP'nin umudu CHP'nin her zamanki gibi kendi önünü açacağı yönünde. CHP, Gezi güçleri ve Kürtlerle ittifak yapmak yerine her seçimde olduğu gibi kendi sağına yöneliyor.
CHP'nin adayları çoğu yerde aslında AKP'nin de adayı olabilecek kişiler. Bu haliyle, zaten seçim hilelerine karşı oyunu koruyamadığı için CHP'ye tepkili olan seçmenlerine hiçbir umut veremiyor.
İktidar seçimleri kaybederse bu CHP'ye rağmen olacak. Halkın öfkesinin sadece iktidarın hilelerini değil CHP merkezinin koyduğu barajları da aşacak bir güce ulaştığını gösterecek.

Krizler ve gelecek

Öte yandan, iktidar, Suriye'deki savaşa boylu boyunca girerek oyunu arttırmaya çalışıyor. Bu, sonu olmayan bir kâbusun içine hevesle girme anlamına geliyor.
Derinleşmesi beklenen ekonomik kriz ise, işsizlik ve yoksulluğu hızla yükselterek yıkım yaratacak.
Yerel seçimler, halkın yerel iktidar olma bilincini kazanması için büyük bir fırsat. Yerel halk meclislerinde toplanarak seçim sürecindeki gelişmeleri değerlendirmek, neler yapılabileceğini tartışmak ve oyların nereye atılacağına da ortaklaşa karar vermek gerekiyor. Büyük şehirleri kaybeden bir iktidar ya erken seçime gitmek zorunda kalacak ya da karşısında başka bir iktidar odağının oluşmasını kabullenmek zorunda kalacak. Şayet "seçilmiş başkanları görevden alıp kayyum atama" yoluna giderlerse, şimdiki kaotik ortam daha da şiddetlenecek ve seçim sonuçları mücadele eden halk güçlerine büyük moral verecektir.

İşçi sınıfına saldırı dalgası

İşçi sınıfının talepler etrafında toplanıp birleşerek mücadele etmekten başka seçeneği yok.

6

Batan gemi OPEC

OPEC+ ittifakının fiyatları yükseltmek suretiyle üretmediği ham petrolü, ABD'li şirketler üretecek.

8

Ekonomik düzlem sarsılıyor

Türkiye'de enflasyon yükseliyor ve buna karşın büyüme hızı giderek düşüyor.

10

Tren kazalarının ardından

Hasan Durkal

Ankara'da Aralık ayında meydana gelen tren kazası, raylı ulaşım sistemini bir kez daha tartışmaya açtı. Ülkemizde sık sık yaşanmaya başlayan bu kazalara neden olan etmenlerin iç içe geçmiş birçok olgudan beslendiğini söylemek mümkün. Demiryolu trafiğinin güvenli bir şekilde devam edebilmesi için gerekli bakım ve onarımların sürekli yapılması gerekir. Bu bakım ve onarım çalışmaları neden yapılmamaktadır? Ya da yapılıyorsa neden bu kadar sık kaza meydana gelmektedir?

(...) *Devamı 5. sayfada*

Yeniden uzlaştılar!

Her ne kadar henüz bir kaynaşma olmasa da, her yeni uzlaşma hamlesinin tarafların iç içe geçmesi yolunda ileri doğru atılmış bir adım olduğunu saptayabiliriz.

Oğuzhan Kayserilioğlu

AKP ve MHP, karşılıklı restleşmelerle birbirlerinin gücünü test ettikten sonra uzlaşarak ittifaklarını yenilediler.
İki tarafın da restleşmeyi fazla uzatmaya güçleri yetmedi. Taraflar, her tarafından sarsılarak zorlanan "devletin bekası" zemininde ve elbette iktidar olmanın çekim gücünün etkisiyle yeniden ortaklaştılar.
Eh, hem devlet kurtarılacak hem de ayakkabı kutuları doldurulacak, bırakmak kolay değil!
Her ne kadar henüz bir kaynaşma olmasa da, her yeni uzlaşma hamlesinin tarafların iç içe geçmesi yolunda ileri doğru atılmış bir adım olduğunu saptayabiliriz.
Henüz ama sürecin aniden kopma ve karşılıklı saflaşma noktasına sıçrama potansiyeli taşıdığını da görmeliyiz.
Geçmişleri onları ayrıştırırken güncel zorunluluklar birleştiriyor.

Zorunlu uzlaşma

Restleşmeyi uzatamadılar, çünkü ikisini de üstünde barındırıp var eden devletin küresel, bölgesel ve iç-yerel kriz dinamikleriyle sarılıp kuşatılmış olması onları bir an olsun açık vermemek yönünde zorluyor.

(...) *Devamı 4. sayfada*

POLİTİKA

Halk güçlerinin özne olma kapasitesini arttıran örgütlenme tarzını hayata geçirmeye ihtiyacımız var.

İmkânlar ve mümkünler

Velhasıl, faşizme yönelim hız ve güç kazanmış olsa da, aynı zamanda çelişkiler derinleşmiş, olasılıklar ve "mümkün"ler artmıştır.

Juliana Gözen

15 Temmuz'da açığa çıkan devlet krizinin, şimdilerde "devletin bekasını koruma" gerçeğinden hareketle yeni bir krize dönüştüğünü söyleyebiliriz. İktidar için "Allah'ın bir lütfu" gibi gelen darbe sürecinde açığa çıkan kriz gibi sarsıcı ve açıktan olmayan; daha dengeli, daha soğuk ilerleyen ve içerisinde pek çok olasılığı barındıran bir kriz.
İktidar katında yeni bir denge kurulmuş gibi görünse de; şüphesiz ki bu denge "uzun adam"ın istediği zeminde bir denge hali değil. Farklı iktidar odaklarının devletin içerisinde konumlandığı, bu konumlanmayı zaman zaman birbirine dayatarak kendi güç alanlarını devletin bekasını ve kendi kazanma konumlarını riske sokmadan arttırdıkları yeni bir denge hali bu. Hiç bir güç açısından tam kontrol ve hakimiyet durumu yok.
24 Haziran baskın seçim süreci ile rejiminin kurumsallaşmasını hızlandıran AKP/Erdoğan, geldiğimiz noktada bu süreci tek başına götüremeyip MHP ve Ergenekon ile yaptığı ittifakla sürdürmeye çalışmaktadır.

Asayiş berkemal değil

Tek adam sistemi ile tüm karar ve yetki mercilerini kendisinde toplayarak, tüm sorunları ve engelleri elemine edebileceğini düşünen AKP/Erdoğan, mevcut krizleri çözerek değil, üstünü kapatarak rejimini kurumsallaştırmaya kadar getirdi. Bir yandan tam olarak tamamlanmayan rejimin inşa süreci, bir yandan kendisini sıkıştıran ve derinleşen krizler, bir yandan da devletin içerisindeki güçler savaşı.... Şu anki mevcut tablonun özeti...
Yerel seçim takvimi yaklaşırken, "terör, savaş, emperyalizm, din" tehditleriyle başta kendi kitlesini konsolide ederek, düzen içi muhalefetmiş gibi görünen güçlerin hareket alanını daraltarak etkisizleştirme ve kendisini kabul etmeyen güçleri de baskı yolu kullanarak terbiye etme hamlesi içerisinde iktidar.
Gelgelelim ki bu hamleyi bozucu güçlerin ve etkenlerin hala oyunda olduğunu da görmemiz gerek.
İsminin zikredilmesinden dahi korktukları ekonomik kriz, halkın günlük yaşamında etkisini her geçen gün daha da yoğun hissettiriyor. Bu krizin, üstü şimdilik örtülen siyasal krizi tetiklemesi ise kaçınılmazdır.
Herkesin birbirinin kuyusunu kazdığı Orta Doğu'da tabiri caizse "aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık" durumunu yaşıyor Türkiye. Üstelik de sözde kökünü kazıyacakları Kürt Hareketi hem içerde hem bölgede varlığını sürdürüyor.
16 Nisan ve 24 Haziran'da da gördük ki Gezi'de açığa çıkan toplumsal dinamikler kendi varlığını inşa edilen korku imparatorluğuna rağmen devam ettiriyor, üstelik buraya inşa edilen rejimden hoşnutsuz olan kesimler de ekleniyor.

Tarihsel inisiyatifi almak

Velhasıl, faşizme yönelim hız ve güç kazanmış olsa da, aynı zamanda çelişkiler derinleşmiş, olasılıklar ve "mümkün"ler artmıştır. Bu mümkünlerin içerisinde halkçı olasılığın devreye girebilmesi için gündelik yaşamın her anına müdahale ederek halk güçlerinin özne olma kapasitesini arttıran örgütlenme tarzını hayata geçirmeye ihtiyacımız var.
Yerel meclisler, işyeri komiteleri, Alevi, kadın, gençlik, ekoloji hareketlerini kendi gündemleri üzerinden örgütleyerek, siyasal yoğunlukları doğrultusunda ortak mücadele hedeflerinde ve pratiklerinde birleştirmek şu an içinde inşa ettiğimiz geleceği doğrudan etkileyecektir.
Kendisini eleştirenlerin "müsvedde" değil, halk olduğunu göstermek için...

Size zorluk çıkartacağız!

MHP, Ergenekon ittifakı içinde "sabrının sınırlarını zorlayan" açıklamalar yapmak ve dengeler kurmak zorunda kalsa da Erdoğan, güç toplayabilmek ve yeni hedeflere ilerleyebilmek için buna mecbur. İttifak halinde olduğu güçlerin de gerçek güçler olduğu, Erdoğan'ın yetmezliğini gördükleri yerde inisiyatif alacakları ve daha güçlü bir pozisyona gelmek için fırsat kollayacakları da şüphesiz.

Erkan Gökber

Dünya siyasi, ekonomik, ekolojik... kriz alametlerine binmiş gidiyor.
Gemiler fırtınada, Macron, May, Trump, Merkel, Erdoğan, Putin... vb. hepsi gemisini kurtaran kaptan olma peşinde...
Ülkemizde ise her şey harika, dünya bizi kıskanıyor. Yollar, köprüler, havalimanı filan şahane, biraz dayansak ekonomi de şahlandı şahlanacak, "yerli milli" füze, uçak, tank zaten yolda...
Tutmayın bizi, dirim dirim diriliyor, şahlanıyoruz!
Bu bize anlatılan masal...
İnanan var mı? Yok!
Tabii amaç inandırıcı olmak değil. Ustalık yola devam edebilmekte, nizamı bozmamakta, halkın sükunetini korumakta... Peki bu ne kadar mümkün?

Yeni makamın Erdoğan'a dayattıkları

Şimdi Erdoğan yeni statükonun başı olmuş durumda... Başkanlık hedefine ulaşan Erdoğan'ın bu ufka varırken bıraktığı safralar hanesinden gitmiş olacak ki, tek adamlıkla vardığı makamda, bir takatsizlik, nefes yetmezliği hasıl oldu. Başkanlık makamına karşılık gelen bir güce sahip olamamanın açmazı dolayısıyla yeni hedeflerine, yeni yol arkadaşlarıyla yürüyor.
Yeniden kurulan oligarşik ittifak içinde herkes yerini buldu. Bu melez yapıda bütün yüzler tanıdık, AKP, MHP, Ergenekon, Ordu, TÜSİAD hepsi orada...
15 Temmuz'da kırılıveren kristal küreyi tekrar bir araya getiren "kutsal çıkarlar" demek bu kadar güçlüymüş!

Hep daha büyük oynamak...

Makyavel yaşasaydı Erdoğan onun en gözde Prensi olurdu.
Erdoğan'ın bugünlere iktidardan başka bir şeye bağlanmayarak geldi. Bugün "doğru" dediğine, ertesi gün "eğri" demekte beis görmedi.
Tek adamlık yolunda, "değerli yalnızlığı" göze alıp yol arkadaşlarını harcadı, her ittifakta güçlenmeyi esas aldı.
Ve belli ki güç olmanın şifresinin her kazanımında daha büyük oynamaya yönelmek, hep ileri gitmek olduğunu öğrendi.
MHP, Ergenekon ittifakı içinde "sabrının sınırlarını zorlayan" açıklamalar yapmak ve dengeler kurmak zorunda kalsa da Erdoğan, güç toplayabilmek ve yeni hedeflere ilerleyebilmek için buna mecbur.
İttifak halinde olduğu güçlerin de gerçek güçler olduğu, Erdoğan'ın yetmezliğini gördükleri yerde inisiyatif alacakları ve daha güçlü bir pozisyona gelmek için fırsat kollayacakları da şüphesiz.

Erdoğan'ın hedefleri

Yaşanan gelişmelerden de çıkarttığımız, yeni rejimin başlıca hedeflerini şöyle sıralayabiliriz:
- İşçileri yoğun sömürü, açlık sınırında asgari ücret, iş cinayeti ve "tahtakurusu" koşullarında çalışmaya razı etmek.
- Kadınların bedenini, emeğini zapturapt altına almak ve kurtuluş mücadelesini söndürmek.
- Kürtlere karşı baskıyı arttırmak eksiltmemek ve özgürlük mücadelesini tasfiye etmek.
- Alevileri yoldan çıkarmak, Diyanetin bünyesi içinde devletin mezhebine içermek, asimile etmek.
- Toprağı, suyu, doğayı, şehirlerin yağmasını son noktasına kadar götürmek, açığa çıkacak rantı kendi kontrolünde tutmak.
- Her şeyi sermaye birikim rejiminin çıkarları yönünde dizayn ederek, bölgesel düzeyde hegemon olacak bir sermaye iktidarının hükümranı olmak.

Aşağıda kazan kaynıyor

Yukarıda, iktidarın kristal köşkünde bunlar olurken, aşağıda, iş yerinde, hanede, pazarda kazan kaynıyor... "Güllük gülistanlık hikayelere" sabrımız kalmadı. "Sarı yelek" sayımına kadar ince eleyip sık dokuyan iktidar, neyin nereden patlak vereceğinin öngörülemez yazgısı karşısında azıttıkça ve kontrol kaybı yaşadıkça öfkemiz büyüyor.
Ve rejimin, muhaliflerini, boks deyimi ile "grogi" duruma sokmak ve zaman kazanmak için uyguladığı "Şok!" hamleleri, sanatçılara gözaltı, şairlere saldırı, işçilere tutuklama... gibi uygulamalarla kendi küpüne zarar veren sirke tadı vermeye başladı.

Bize zorluk çıkarmayın!

Gezide sokakta olan, şimdi ise geçim derdi ve seçim derdine düşen halkız ve orta yerde duruyoruz. Verili düzen içinde "kazara da olsa" yaşamaya razı olun, sükunetinizi bozmayın, "bize zorluk çıkarmayın" çağrılarını umursamıyoruz. Her şeyi görüyoruz! Ve emeğimiz, hakkımız ve özgürlüğümüz için ittifakın ve güç birliğinin nasıl olacağını gösterebiliriz!

Millet ittifakından, seçim işbirliğine

MHP-AKP ittifakı gibi CHP ve İYİ Parti ittifakını da arka planda yeniden konumlanan devlet içi güç ilişkileriyle beraber değerlendirmek önemli. Çünkü belediye seçimlerinde alınacak pozisyonlar, hangi belediyelerin kimlerde olacağı bu güç ilişkilerini doğrudan etkileyecektir.

Meral Çınar

Günlerce yaşanan tartışmaların, tıkanan görüşmelerin ardından CHP ve İYİ Parti belediye seçimlerinde iş birliği kararı aldı. 21 Büyükşehir Belediyesinden Ankara, İstanbul ve İzmir'in içerisinde bulunduğu 11'inde İYİ Parti CHP'yi, Manisa, Denizli, Samsun gibi illerin bulunduğu 10'unda da CHP İYİ Parti'yi destekleyecek.
2014 yılından beri MHP'den Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığını yapan Burhanettin Korkmaz'ın İYİ Partiye transfer olması ise Mersin'deki dengeleri değiştirdi. Mersin de her iki parti de kendi adaylarını gösterme kararı aldı.

İttifaktan beklenilen

Anlaşılan o ki, AKP-MHP ittifakının zayıflamasını isteyen güçlerin de özellikle desteklediği bu ittifaktan beklenen: CHP'nin, sınırlı bir muhalefet anlayışına hapsettiği sol-sosyal demokrat kesimlerin oylarını tutması; İYİ Parti'nin de AKP'ye ve onunla ittifak yaptığı için MHP'ye öfkeli milliyetçi, ulusalcı kitlenin oylarını bir arada tutabilmesi.

İlk tepkiler

İttifaka yönelik ilk eleştiriler CHP kanadından gelmeye başladı. CHP'nin "ana muhalefet" partisi olma çizgisinden hızla uzaklaştığı, giderek sağa kaydığı ve solun enerjisini absorbe etme görevinin öne çıktığı parti politikalarına karşı, uzun süredir devam eden çıkışlar vardı. Balıkesir'in İYİ Partiye verilmesine, Ankara'da Mansur Yavaş'ın yeniden aday gösterilmesine karşı bu tepkiler yeniden gündeme geldi. Ve son olarak CHP PM üyesi Aksünger'in yaptığı açıklamalarla birlikte "HDP'nin de mutlaka bu ittifakın içerisinde yer alması gerektiği" anlayışının CHP içerisinde ciddi oranda bir karşılığı olduğunu anladık.
Bu durum CHP'nin eski ama yenilenen misyonunu, CHP içi sol-sosyal demokrat güçlerin sessizce kabullenmeyeceği anlamını da taşıyor.
İYİ Parti ise aslında 24 Haziran "yenilgisinden" sonra (beklenen ve parlatılan çıkışı yapamamış olması) CHP ile girdiği ittifakta neredeyse eşit bir ilişki yakaladı. Bu da, ismi HDP ile anılan bir parti ile (CHP) ilişki kurmayı istemeyen parti içi sesler açısından susturucu görevi gördü.

Bu aşk nerede biter?

Evet, bu aşk, bu ittifak nerede biter, biter mi, belediye seçimleriyle sınırlı mı kalır, seçimlere kadar işler ışık hızıyla değişir mi?
CHP-İYİ Parti ittifakı -onları destekleyen diğer güçler açısından- AKP-MHP karşısında o kadar da güçlü bir pozisyona sahip değil. Dolayısıyla bu ittifakı güçlendirecek belirli hamleler yapılabilir. Örneğin her seçim arifesinde yeni bir parti kuracağı açıklamaları öne çıkan Abdullah Gül ve eski AKP tayfası (Arınç, Babacan…) ciddi anlamda desteklenir ve öne çıkarılırsa bu ittifakın bir tarafında yerini alabilir.
O takdirde CHP şimdiki konumu itibariyle bu ittifakın içerisinde kalır gibi gözükse de, CHP içi dengeler soldan yana değişebilir ve CHP HDP ile başka bir ittifak alanı yaratabilir. Fakat belediye seçimleri bize bir işaret veriyor. Öyle görünüyor ki belediye seçimlerindeki tercih -Kürtleri tamamen dışarıda bırakmak- devlet içi yeni dengeler kurulurken de devam edecek. Dolayısıyla CHP-HDP ittifakı şimdilik "bir ihtimal daha var o da ölmek mi dersin" şarkı sözlerindeki kadar uzak.

POLİTİKA

Hasan Durkal & Perihan Koca

Sosyalist solun yerel seçimlerde çizeceği strateji halk güçlerinin geleceği açısından belirleyici olacak.

Yerel seçimler ve sol program eksikliği

Mali bütçe, yerel kaynaklar, sosyal politikalar gibi konularda belediye başkanlarının otoriter bir şekilde tek başlarına söz sahibi oldukları model bizler için günü kurtarmaya yeter mi?

Yukarıdan aşağıya inen oligarşik bir örgütlenmeyi inşa edip zirveye yerleşen Erdoğan, bu hamlesiyle Türkiye'deki hâkim despotik siyaseti daha da ileri götürmüş oldu.
Ayrıca, merkezi siyasal yapıyı kontrol altına almak yetmemiş olacak ki, yereldeki tüm idari yapıları da kontrol altına almayı hedefliyor.
Erdoğan, yeni yasal düzenlemelerle belediyelere gönderilecek ödenekleri belirleme konusunda tam yetkili hale getiriliyor.
Günümüzde belediyeler, Türkiye kapitalizminin baskın birikim biçimlerinden biri olan "devletçilik eliyle yağmalama, inşaat ve yol ihaleleri ile zenginleşme"nin önemli birer enstrümanı haline geldiler.

Belediyelerin tarihi

Yerel idareler, yani belediyeler, Batının sınıflar savaşımı tarihinde, modern devletin ortaya çıkmasından çok önce, çeşitli komün birliklerinin yasal statüye kavuşmasıyla ortaya çıkmıştı.
Kelime anlamı "kent soylu" olan burjuvalar, bu kent komünlerinde kentin güvenliğini sağlamak, merkeziyetçi feodal baskılara karşı kenti örgütlemek, yardımlaşma ve dayanışmayı organize etmek için komünlerde bir araya gelmişlerdi.
Bu komünlerin birincil yetki ve görevleri arasında yasama, yürütme ve yargılama; ikincil görevleri arasında ise bugün adına "belediyecilik hizmeti" dediğimiz çeşitli altyapı hizmetleri sayılabilir.
Avrupa demokrasisinin niteliğini bir yönden bu komünler ile merkeziyetçi devlet arasındaki iktidar savaşımı belirlemişti.
Sonuç itibariyle; komünler belediye statüsü kazanarak yerelin idaresinde merkezi iktidardan pay kapmayı başararak hukuksal bir geçerlilik kazanmıştır.

Osmanlı'nın şehir emini

Öte yandan Osmanlı'nın Tanzimat'la birlikte, Batının hızına erişmek için, idari yapıda da değişim ihtiyacı hissederek, mahalli idareler kurma çabasına girmesi, ortaya merkez ile yerel arasında günümüze dek süren özgün bir ilişki biçimi çıkarmıştır.
Tanzimat ile birlikte, yerel idari birimleri bizzat merkez tarafından kurulmuş, bu idari birimlerinin başına da yine merkezden atanan şehreminiler getirilmiştir.
Güçlü merkeziyetçi yapının olduğu gibi korunmasının hedeflendiği bu uygulama cumhuriyetin ilk dönemlerine dek sürmüştür.
1930'da ilk mahalli seçimler yapılsa da, bu seçimlerin ne denli göstermelik olduklarını söylemeye gerek bile yok.
Bugüne dek yapılan yerel seçimler de, genel seçimler de, halkın iradesinin hâkim kılınmasını değil, aksine despotik geleneğin ve ona bağlı olarak gelişen finans/kapital-yerli antika kökenli sermaye sınıfının ortaklığının garanti altına alınması için yapıldı.

Seçimler: "devletin malı deniz"

Seçimlerle birlikte belediyeler, Türkiye kapitalizminin kökeni çok eskilere dayanan ve modern kapitalist ilişkiler içerisinde yeniden yorumlanan "kamu-özel" ortaklığının gerçekleştiği kurumlar haline geldiler.
Zaten ortaya çıkışından itibaren devlet kapılarında bayındırlık ve inşaat işleri kovalayarak birikim sağlayan müteahhit-girişimci Türk sermayedarları için bundan daha iyi bir yağma düzeni olamazdı.
Bunun yanı sıra etraflarında oluşturdukları çıkar ağlarıyla "devletin malı deniz" ilkesini bir güzel hayata geçiriyorlardı.
Tüm bu sayılanlardan ötürü yerel seçimler yerelin gerçek yakıcı sorunlarının nasıl çözüleceği hakkında yapılan oylama olmaktan çıkarlar. MHP, CHP, AKP ya da İyi Parti'den hangisinin aslan payını alacağının seçimi haline gelir.
Yerel seçimler, yereldeki büyük devlet ihalelerini ve büyük vurgunları kimin yapacağını, yerel kaynakların rantını kimin yiyeceğinin savaşı haline gelmiştir.

Bize düşen: halkın gerçek yönetimi

Sonuç itibariyle, ülkemizde Batının sınıf savaşımlarının sonucunda kurumsallaşan kimi demokratik kazanımlardan bahsetmek mümkün değil.
Dolayısıyla halk için oldukça önemli bir gündem olan yerel seçimlere giderken, asıl görevimizi unutup, tüm enerjimizi ve zamanımızı adaylık tartışmalarına, meclis üyeleri kapışmalarına, ittifaklara harcıyoruz.
Mesele, yalnızca merkezin yerel üzerinde uyguladığı idari vesayetle ilgili değildir. Merkeziyetçilik-âdem-i merkeziyetçilik tartışması da içeriğinden soyutlandığında salt biçimsel bir tartışmaya dönmektedir.
Dolayısıyla başka noktaları tartışmaya açmak gerekir.
Örneğin geleneksel belediyecilik ile sosyalistler neden bir uzlaşı içerisinde olsunlar ki?
Mali bütçe, yerel kaynaklar, sosyal politikalar gibi konularda belediye başkanlarının otoriter bir şekilde tek başlarına söz sahibi oldukları model bizler için günü kurtarmaya yeter mi?
Belli ki uzun bir süredir halk güçleri için de, devlet ve rejim için de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.
Öyleyse neden aday ve adaylık tartışmasına gömülelim ki?
Neden yeni bir yerel yönetim anlayışını tartışmayalım?

Seçim takvimi yaklaşıyor

Nasıl bir mahalle, nasıl bir ilçe ya da il, nasıl bir toplum ve yaşam konusunu tartışacağımız, herkesin nasıl söz ve yetki sahibi olabileceğini tartışacağımız yerel meclisler-mahalle meclisleri buluşmalarıyla başlayabiliriz işe.

Siyasal gündem, yine ve yeniden, 2019 Mart ayında gerçekleşecek olan yerel seçim takvimi etrafında şekilleniyor.
24 Haziran baskın seçimleri ardına yaşanan gelişmeler ışığında yerel seçimler, genel seçimlerde resmiyete kavuşan Başkanlık rejiminin siyasal ve toplumsal inşası açısından kritik bir eşik olarak beliriyor.
Zira yerel seçimler, devletin bekası şemsiyesi altında birleşen güçlerin birlikte yürüdükleri yolda iç gerilimler yaşadıkları ve rejimin meşruiyetinin henüz garanti altına alınmadığı bir ara dönemde gerçekleşiyor.
O yüzden de yerel seçim takvimi elzem sonuçları içerisinde barındırıyor.
Darbe girişimi sonrasında ilan edilen OHAL'in yarattığı özel ortam ve savaş yöneliminin yarattığı ağır sancılar sıkça yapılan yeni girdilerle ağırlaşarak devam ediyor.
İktidar, kurmaya çalıştığı yeni rejimin ihtiyaçları üzerinden toplumun sinir uçlarına dokunarak yol alıyor.
Kaotik ortamın dağıtıcı ivmesine karşı başta devlet şiddeti olmak üzere çeşitli araçlar devreye sokularak toplumun konsolide edildiği ve yine yeniden bir başka seçime kanalize edildiği bir anın içindeyiz.

İttifakta yeni denge

Cumhur ittifakında, ittifak bitti çıkışı ardına, ittifaksız yerel seçimle devam eden tartışma, aniden yön değiştirdi ve yerel seçimlerde İstanbul'da MHP'nin aday göstermeyeceği jesti ve karşılıklı Cumhur ittifakı övgüleri üzerinden, Erdoğan-Bahçeli görüşmesiyle devam ediyor.
CHP ve İyi Parti de bir ittifak uzlaşması üzerinden rotasını belirginleştirmeye başladı. Bu ittifakta İyi Parti mevcut potansiyelinin üzerinde inisiyatif alma çabası içerisinde. Son haftalarda açığa çıkan tartışmaların ardından, CHP ve İyi Parti bir formülasyon üzerinde uzlaştılar.
HDP ise, başta hükümet güçleri olmak üzere ama elbette CHP ve İyi Parti'nin de katkılarıyla, komplo teorileri ile manipüle edilmeye, kriminalizasyon, yalnızlaştırma politikaları ve yeni operasyon dalgalarıyla çemberin dışına itilmeye, güçten düşürülmeye, tecrit edilmeye çalışılan "ortak düşman" konumunda yerel seçimlere giriyor.

Siyasal gündemin belirleyenleri

Yerel seçimlere giderken, siyasal gündeme oturan ana başlıklar, ittifak politikaları yanında, İstanbul başta olmak üzere, üç büyük kenti kimin alacağı ve yukarıda da işaret ettiğimiz üzere, kimlerin aday olacağı ve kimin listesinin nereden kazanacağı...
Nasıl bir yerel yönetim sorunundan ziyade aritmetik bir hesaplama ile sorunların etrafında dolanılan, esasa çok da ilişilmeyen bir seçim süreci ile karşı karşıyayız yine.
O arada çıkarılan yasal düzenlemeler, uygulamalar, bütçe görüşmeleri, ekonomi sorunu ise magazinel alelade gündemler olarak geçiştirilebiliyor, çoğu zaman toplum, kendi yapısı, kurumları, işleyişi, yaşayışı ile alakalı esasa ilişkin çoğu yasadan, düzenlemeden haberdar bile olamıyor.

Temsili demokrasi sarsılıyor

Temsili demokrasi kendi sınırlarına çoktan gelip dayandı.
Seçen ile seçilen arasında, gerçek ve bağlayıcı bir temsil ilişkisi, denetleyici bir mekanizma yok.
Halk, sandığa oyunu attıktan sonraki süreçte çemberin dışında, hatta sandıktaki oyu da geldiğimiz noktada geçersizleştirilmeye çalışılıyor.
Politikanın "politikacılara" bırakıldığı, herkesi, toplumun her bireyini bağlayan sorunların belli bir zümreye havale edildiği otoriteryan ve nobran bir iktidar gerçekliğini ve yarattığı sonuçları yaşıyoruz.
Oyumuzun, vergimizin, faturamızın, kiramızın, yapılan yolun, istasyonun, sokak lambasının, ışıklandırmanın ya da çocuklarımızın oyun bahçesinin neyle, nasıl, kimin için yapıldığının hesabını kitabını takibini kaç yurttaş hangi mekanizma ile yapabiliyor?
Kazandığımız paranın, maaşın, ödediğimizin kiranın, faturanın vergi giderlerine ya da nereye, nasıl gittiğine dair denetimini hangi yönetim ile nasıl ve ne vakit yapabiliyoruz?

Yerel meclisler

Evet, yerel yönetimlerin yetkilerini gasp ederek merkezileştiren ve toplumsal alanı daha da etkisizleştiren bağlayıcı kararlar alınarak giriliyor yerel seçimlere.
Tablo böyleyken, yerel seçimleri bir fırsata dönüştürebilir miyiz?
Evet, pekâlâ da dönüştürebiliriz.
Yerel yönetimler, demokratik-halkçı bir yönetim anlayışı ile ranta dayalı belediyecilik sistemine karşı, yerel meclisler eliyle halkın haklarının ve taleplerinin konuşulup tartışılacağı, karara bağlanıp çözüme kavuşturulacağı bir mekanizmaya dönüştürebilir.
Nasıl bir mahalle, nasıl bir ilçe ya da il, nasıl bir toplum ve yaşam konusunu tartışacağımız, herkesin nasıl söz ve yetki sahibi olabileceğini tartışacağımız yerel meclisler-mahalle meclisleri buluşmalarıyla başlayabiliriz işe.
Temsili demokrasinin zuhur ediş biçimlerine, yani yereldeki siyasi partilerin, yapıların, kurumların yerel temsilcilerinden oluşan temsili bir düzleme hapsolmadan ve seçim sürecini hangi adayın kimin listesinden kazanacağı gündemine indirgemeden kendimizi var edebiliriz.
Bunun için de mevcut ve alışılagelmiş olana alternatif bir perspektif ve program oluşturabilecek bir inşa sürecine ihtiyacımız var.
Toplumun biriken sorunlarının, yerelin en acil talepleri etrafında ve en geniş yelpazeye yayılarak kapsayıcı ve birleştirici bir söyleme kavuşması gerekiyor.
Adeta bir demokrasi müsameresine dönüşen bürokratik, yukarıdan aşağıya kastlaşmış ve katılaşmış şimdiki yerel yönetim sistematiği, tam tersi yönden yapılacak halkçı-demokratik bir müdahaleyle toplumsallaşmaya, halkın katılımı ve denetimi ile yeni bir kurucu iradeyle halklaşmaya muhtaç.

POLİTİKA

Oğuzhan Kayserilioğlu

Oligarşik zirvedeki uzlaşmanın-ortaklaşmanın yenilenmesi, "aynen" değil eskisinden farklılıklar içeren bir zeminde sağlanabildi.

Yeniden uzlaştılar!

Egemen güçlerin ortaklaşamayarak farklı iktidar odaklarına bölünmesi, devletin merkezinde zaten var olan zaafları güçlendirecek, zayıflık ve güçsüzlük yaratacaktır. Böylesi bir gelişmenin muhalif halk güçlerinin fiili-meşru zeminde inşa edeceği özel bir iktidar alanının önünü açacağı açık değil mi?

(*1. sayfadan devam)*

Kuşatmanın öznesi olan irili ufaklı güç odakları (ABD, AB, Rusya, İran, Suriye, PKK ve diğerleri) her an tetikte durup fırsat kolluyor ve kendilerinin yollarını kesen TC'nin zaaflarıyla oynayarak, kendi ihtiyaçları doğrultusunda zayıflatmaya hatta mümkünse çözmeye çalışıyorlar.

Ayrıca, iktidar ortaklığındaki çatlama ya da dağılma, Gezi'den itibaren zaten hareket halinde olan ama ortaklaşmayan ve belli güç eşiklerini aşamayan "Gezici" halk güçlerinin, toparlanıp kendi ihtiyaçları yönünde davranmasına fırsat verebilirdi. Üstelik, ek olarak, sanayi işçilerinin neo liberalizmin yıkıcı sonuçlarına karşı yükselen tepkisi, farklı direniş odaklarının etrafında ortaklaşabileceği özel bir güç alanı oluşturuyor ve "Gezicileri" daha etkili olabilecekleri bir güce sıçratma potansiyeli taşıyordu.

Evet, farklı egemen fraksiyonlar ve değişik halk güçlerinin etrafında oluşan güç odakları tarafından zaten zorlanan devletin oligarşik zirvesinde mutabakatın sağlanamaması, zaten ite kaka çözülmeye çalışılan devlet krizinin yüksek şiddetle yenilenmesini ve farklı iktidar odaklarının hızla kendisini var etmesinin önünü açabilirdi. Egemen güçlerin ortaklaşamayarak farklı iktidar odaklarına bölünmesi, devletin merkezinde zaten var olan zaafları güçlendirecek, zayıflık ve güçsüzlük yaratacaktır. Böylesi bir gelişmenin muhalif halk güçlerinin fiili-meşru zeminde inşa edeceği özel bir iktidar alanının önünü açacağı açık değil mi?

İşte, tam da bu yüzdendir ki, birbirlerinin güçlerini sınadıktan sonra hızla yeniden kenetlendiler. Sadece halk güçleri açısından değil, egemenler için de "oyun oynanacak" zamanlarda değiliz!

Ortaklık içi güç dengeleri

Oligarşik zirvedeki uzlaşmanın-ortaklaşmanın yenilenmesi, "aynen" değil eskisinden farklılıklar içeren bir zeminde sağlanabildi. Evet, AKP'nin pek de önemsemeyip adeta tenezzül ederek "ortaklık" lutfettiği MHP, gerçekliğin öyle olmadığını herkese gösterdi. % 30'lara düşen oy desteği ve MHP'nin temsil ettiği devlet fraksiyonunun iyi bildiği için engelleyebileceği "hileleri" yapamayacağı bir seçimin özellikle Ankara ve İstanbul'da belediyeleri kaybetmesiyle sonuçlanacağını ve bunun da iktidarın çözülmesi anlamına geldiğini gören AKP/Erdoğan fraksiyonu, geri adım attı ve görüşmeye çağırdığı MHP ile pazarlığa oturdu. Sonuçta, Erdoğan'ın hegemonyasının devam ettiği, ama MHP'nin eski "ihmal edilebilir küçük ortak" konumundan çıkarak daha fazla ağırlık kazandığı yeni bir zeminde uzlaşma sağlandı.

Bu durumu hem abartan hem de kendisine paye çıkaran Perinçek ise, "aslında Erdoğan bizim kontrolümüzde" diye böbürlenerek, Bahçeli'den rol kapmaya çalışıyor. Faşizmin inşa sürecinin hızlanması için çırpınan Perinçek'in, İtalyan halkının ayaklarından asarak hesap sorduğu Mussolini'ye benzemeye çalıştığı anlaşılıyor.

CHP nereye sürükleniyor?

Egemen güçlerin ortaklaşamayarak farklı iktidar odaklarına bölünmesi, devletin merkezinde zaten var olan zaafları güçlendirecek, zayıflık ve güçsüzlük yaratacaktır. Böylesi bir gelişmenin muhalif halk güçlerinin fiili-meşru zeminde inşa edeceği özel bir iktidar alanının önünü açacağı açık değil mi?

AKP eğer iktidara yerleşebilmişse epey katkısı olan ve sonra da her sallandığında yanı başında belirip koltuk değneği oluveren CHP, son 24 Haziran seçimlerinde de kendisine düşen rolü oynayarak halkın seçim hilelerini kabullenmesini sağladı.

Öyle anlaşılıyor ki, önümüzdeki yerel seçimlerde de aynı rolü oynayacak ve zayıflayan AKP'nin yeni bir "zafer" kazanmasını sağlayacak.

CHP, oyları hileyle düzeltilemeyecek kadar azalan ve aslında artık büyük şehirleri sadece MHP'nin desteğiyle zar zor kazanma ihtimali olan AKP'nin moralini düzeltip kendisine umut bağlayan muhalif halk güçlerinin ise moralini bozacak bir politikayla yerel seçimlere "hazırlanıyor."

Üç ana hat CHP'nin seçim "hazırlıklarının" omurgasını oluşturuyor.

İlkin, CHP, AKP-MHP iktidarının "içerde ve dışarda savaş" politikasını olduğu gibi kabullenip savunuyor. Hatta, neden daha "hızlı" ve "saldırgan" olunmadığı noktasından eleştiriyor.

Her zaman olduğu gibi yerel seçimlere de yeni bir savaş hamlesi ve onun etrafında oluşan şoven toplumsal ortamın desteğiyle hazırlanan ve "seçim kampanyasını" savaş tamtamlarıyla başlatan iktidar, CHP tarafından tümüyle destekleniyor.

Çok açık ki, eğer öylesi bir politika seçmen oylarında artış sağlayacaksa, o artıştan risk alıp savaşa giren iktidar faydalanacak, konu hakkında konuşmaktan başka bir şey yapmayan CHP ise herhangi bir şey kazanamayacaktır.

Elbette, aslına bakılırsa, ortada bir "yanlışlık" yok; AKP, CHP'nin içinden çıkıp geldiği despotizmin güncel ihtiyaçlarına cevap veriyor. Sorun, basit bir politik hataya indirgenemeyecek bir tarihsel derinliğe sahip; söz konusu olan "despotizm kardeşliği!"

Evet, CHP ile AKP "aynı" değil "farklı" oldukları çok açık, ama "despotizmin ihtiyaçları" söz konusu olunca söz konusu farklılıklar uçuşup yok oluyor ve birden ortaklaşılıyor. Demek, aynı "despotizm" zemininin "laik" ve "islamcı" kanatları olmaktan ileri gitmeyen bir "derin" ortaklığa sahipler.

Toplum sola CHP sağa

İkincisi, CHP, sürekli daha "sağa" kayan bir politik zemine yerleştiği için, seçimlerde gösterdiği adaylar da, artık tümüyle "sağ" kökenli oluyor. Toplumsal güçler, Gezi isyanı ve Kürt Hareketi kaynaklarından beslenerek iktidara karşı direnişini hiç olmadığı kadar "solda" inşa ederken, CHP'nin gözü hep kendi sağında! Peki, o zaman sol oyların CHP adaylarına verileceğinin garantisi nedir, özellikle Kürtler neden CHP'ye oy versinler?

Üçüncüsü, seçim ittifakı görüşmelerinde HDP "resmi" olarak muhatap alınmıyor hatta itilip kakılarak dışlanıyor. Ancak, sonuçta %10-15 arası bir oy potansiyeli söz konusu olduğu için, "açıklanması istenmeyen gizli görüşmelerle" destek talep ediliyor. Doğru ya da yanlış, diyelim ki her şeye rağmen HDP merkezi Batı'da oyların CHP'ye verilmesi çağrısında bulundu, CHP'nin sefilliğine tepki gösteren HDP kitlesinin bir kısmının CHP'ye yönelmeyeceği açık değil mi? İşte, başkalarının yanı sıra sırf saydıklarımız bile yerel seçimlerde AKP-MHP ittifakının şansını arttırıyor. Şayet kaybederlerse, halkın iktidara karşı tepkisinin CHP'nin barajlarını aşacak kadar yüksek olduğunu anlayacağız.

Yeni muhalefet odağı mı?

Her kritik anda olduğu gibi günümüzde de "umut" beslenen A.Gül odaklı güç alanı biraz kıpırdadı ve iktidar alanında epey panik yarattı. Sanki abartılı gibi gözüken bu telaş, Gül'ün bir karşılığının olduğunu gösteriyor. Daha sonra, Kılıçdaroğlu ile görüşen Gül'ün her zamanki ürkek yoklamalarının Akşener'i de kapsadığı iddia ediliyor. Gül, şayet yol yürüyecekse, Kılıçdaroğlu'nun ön açıp meşruiyet yaratması ve Saadet Partisi ve Akşener'in içerilerek kapsanması üzerinden gideceği anlaşılıyor. Batı odaklı söz konusu yeni muhalefet odağının AKP'ye sistem içinde seçenek yaratma potansiyeli taşıdığı görülüyor. Ancak, böyle denemeleri her seferinde dağıtan Erdoğan'ın şiddetli hamlelerini aşıp aşamayacağı kaderini belirleyecek.

Bugüne kadar yapıp ettikleri Gül'ün öyle bir güce sahip olmadığını gösterse de, şiddeti sürekli artan kriz dinamiklerinin Erdoğan'ı zayıflatması ve halkçı seçeneğin güç kazanması koşullarında, sistem içi güçler tarafından açık destekle öne çıkarılabilir. Ayrıca, şimdi Erdoğan'la ittifak yapan devlet fraksiyonları, uygun koşullar oluştuğunda Gül'le de ittifak yapabilir.

Sonuçta, Erdoğan odaklı şimdiki iktidarın resmi muhalefeti olan CHP'nin önümüzdeki dönemde ağırlığını kaybederek 3. ya da 4. parti olması artık ihtimal dahilinde. CHP'nin ancak halkçı-demokratik bir siyasal odağın güç kazandığı koşullarda eski ağırlığını sürdürebileceğini hatta iktidar bile olabileceğini, şimdiki durumda ise eğik bir düzlemde yavaşça kayarak % 15-20 potansiyelli bir siyasal odağa dönüşeceğini tahmin edebiliriz.

CHP'nin yarattığı ana muhalefet boşluğu ise Gül-Akşener ekseninden üretilecek, sağın karşısına seçenek olarak yine sağ çıkarılacak, sol gündemden düşürülerek tümüyle devreden çıkarılmaya çalışılacaktır.

CHP ne işe yarayacak?

Peki, öylesi bir olasılığın güçlenmesi durumunda CHP'nin rolü ne olacak diye düşünürsek, oldukça fazla işi birden yapacağını tahmin edebiliriz.

CHP, ana hattını tıpkı AKP-MHP iktidarı gibi tümüyle despotik zeminde konumlandırırken ve dolayısıyla bütün temel meselelerde onunla ortaklaşırken, ne kadar ayrıntı sorun varsa bolca gürültü yaparak içi boş bir "muhalefet" yapacak, o gürültüyü de "sol" söylemle süsleyecektir.

"Sol" söylem, şiddetinden arındırılarak, içeriği boşaltılarak ve sonuç alma hedeflenmeyerek "kullanılacak", "solculuk" özellikle Alevi halkçı dinamiğinin ve laik-halkçı demokratların tepkilerinin çürütülmesi hedefine ulaşabilmek için elverişli bir "araç" seviyesine indirgenecektir.

Daha da ötesinde, CHP, olası bir devrimci-halkçı-demokratik seçeneğin oluşmaması için, devrimci-demokratik siyasal güçlere "müdahale" etme aracı olarak kullanılacak, "sistemin sol sigortası" olacaktır. Sol potansiyel CHP tarafından içerilerek içi boşaltılmaya, çürümeye, etkisizleştirilmeye çalışılacaktır. Evet, varlığını halkın sisteme karşı tepkilerini çürütmeye ve sağın iktidar olmasına adayan bir "sol" parti!

POLİTİKA

İktidardakiler alttan alta kaynayan emekçilerin homurdanmasının farkında ve önden hamlesini Gezi üzerinden rövanşizm ile yapmayı planlıyor.

Gezi üzerinden cadı avı

Yazının derdi; devlet aklının Gezi Direnişini dış mihrakların oyunu şeklinde illegalize ederek "Gezi Terör Örgütü" (GTÖ) yaratmaya çalıştığı, cadı avı ile yaklaşık 600 kişiye Gezi'nin faturasının çıkarılacağı söylentilerinin ete kemiğe büründüğü şu günlerde önden cevap üretme çabasından ibaret.

Tamer Doğan

Epey yazıldı çizildi Gezi Direnişi hakkında, sayısız analiz yapıldı. O dönemi yeniden hatırlamak, anlamak ve devletin rövanşist/intikamcı yaklaşımının nedenlerini kavramak şu anda bir o kadar önemli.
Toplumsal bellek açısından bir katkı olsun diye başından sonuna Gezi'de, ardından Yoğurtçu Parkı Forumu'nda, Yeldeğirmeni Dayanışması'nda ve İşgal Evi'nde çalışmış bir arkadaşınız olarak naçizane gözlemlerimizi gecikmeli olarak karalamaya çalışalım...

Gezi'nin iç ve dış mihrakları

Kimdir bu mihraklar, neden iç ve dış olmak üzere ikiye ayrılırlar, ne yer ne içerler, devletler neden her sıkıştığında bu argümanı devreye sokar?
Bir fabrikada grev veya direniş başlar; patronlar, sarı sendikacılar, kolluk güçleri derhal bir mihrak vurgusu yapar. Ya işçilerin içine sızmayı başarmış iç mihraklar (gomonisler-anarşikler) ya da dışarıdan kışkırtıcılık yapan provokatörler, aslında iyi niyetli işçilerin kanına giriyordur.
Gezi Direnişinin ilk günlerinde önce aşağılamak için "Birkaç Çapulcu" denildiğinde, kolektif ve yaratıcı zeka bu saldırıyı göğsünde yumuşatarak "Hepimiz Çapulcuyuz" ve "Tayyip baksana, kaç kişiyiz saysana!" diye voleyi vurmuştu.

Gezi'de Mihraklar var mıydı?

Evet, Gezi Direnişinin başından sonuna kadar iç ve dış mihraklar vardı; hiç ara vermeden türlü türlü provokasyonlar denediler, çoğu zaman da başarılı oldular. Öncelikle MİT (Milli İstihbarat Teşkilatı) ve TEM (Terörle Mücadele) Şubenin Gezi'de azımsanmayacak sayıda üye ile dolaştığı, sadece bilgi toplamaya çalışmakla kalmayıp parkın içini karıştırmak için inanılmaz yöntemleri denediğini Gezi'de direnenler hatırlıyor olmalı. .

"Sivil İnisiyatif"

Kendilerine "Sivil İnisiyatif" diyen bir grup vardı ve sayıları 700'e yaklaşmıştı. Bu ekibin başında MİT'in olduğuna en ufak bir şüphem yok ki o günlerde bu konuda epey araştırma yapmıştık.
Bu provokatör tayfa en büyük reviri ve Devrim Market gibi yerleri ele geçirmek için mücadele ediyordu.
Revir ve Marketi ele geçirme amaçları ise buraların parka bireysel (ki genelde örgütlerin harici böyle idi) olarak gelen gençlerin gönüllü olarak görev aldıkları ilk yerler olmasıydı.
Günde en az üç kere organize bir şekilde, parkın girişinde halay çeken BDP'ye saldırmak en önemli görevleriydi.

Geziyi terörize etmek

Denilebilir ki; bayram değil, seyran değil beş buçuk yılın ardından ne gerek vardı bu noktaları deşmeye.

Yazının derdi; devlet aklının Gezi Direnişini dış mihrakların oyunu şeklinde illegalize ederek "Gezi Terör Örgütü" (GTÖ) yaratmaya çalıştığı, cadı avı ile yaklaşık 600 kişiye Gezi'nin faturasının çıkarılacağı söylentilerinin ete kemiğe büründüğü şu günlerde önden cevap üretme çabasından ibaret.
Velhasıl, iktidardakiler alttan alta kaynayan emekçilerin homurdanmasının farkında ve bu okuma sayesinde önden hamlesini Gezi üzerinden rövanşizm ile yapmayı planlıyorken bizlerin ayık ve yan yana durması hayati önemde.

Tren kazalarının ardından

2013 yılına kadar demiryollarındaki durumu izlemek ve kontrol etmekle görevli personeller vardı. Ancak kamu güvenliği yerine işletme mantığı öne çıktıkça, bu personeller fazladan maliyetliçalışanlar haline geldiler.

Hasan Durkal

(*1. sayfadan devam)*

Devlet kademeleri ve gündelik yaşam

Bireylerin günlük hayatlarının işleyişi, politik atmosferden bağımsız olmadığına şüphe götürmeyecek bir şekilde sekteye uğruyor. İnsanlar artan kargaşanın yarattığı etkiyle gelecekleriyle ilgili kaygılar yaşarken, ardı ardına yaşanan kimi şok edici olaylar, günlük yaşamın normalleşmesini engelliyor.
Bu anormal durum, şüphesiz devlet kademelerinde yaşanan itiş kakışın yansıması olarak ortaya çıktı. Devlet bürokratlarının sahip olmaları beklenen ortalama devlet rasyonalitesini kaybetmelerinden kaynaklanıyor. Egemenlerin devlet kademelerini, en azından belli düzeyde bilgi ve beceri sahibi kişilerle doldurmaları beklenir. Bu, sahip oldukları rıza üretme mekanizmasının devamı için kendilerince gerekli bir şeydir.
Evet, devlet içerisinde günlük yaşamı aksatacak düzeyde bir kapasite kaybı var. Ve bu durum kaybettikleri gücün bir göstergesi. Nitelikli personel yetiştiremiyorlar ve var olanı da zaten kaçırıyorlar.

İşletme ve kâr mantığı

İkinci olarak değinmemiz gereken nokta devlet-kamu ortaklığına dayalı işletmelerin çalışma koşullarına dair politika değişikliği. Yaşanan kazalar bu kurumlardaki istihdam politikalarından kaynaklı olabiliyor. Kamusal hizmet anlayışını terk ederek bu kurumları kâr eden kuruluşlara dönüştürmeye başlayan neoliberal düzenlemeler yapıyor, "az personelle çok iş" prensibiyle hareket ediyorlar.
8 Temmuz'da gerçekleşen ve 25 kişinin yaşamını yitirdiği Çorlu tren kazasının en önemli sebeplerinden birisi personel eksikliği. 2013 yılına kadar demiryollarındaki durumu izlemek ve kontrol etmekle görevli personeller vardı. Ancak kamu güvenliği yerine işletme mantığı öne çıktıkça, bu personeller fazladan maliyetli çalışanlar haline geldiler.
Yalnızca bu da değil. Demiryollarında çalışan personelin günlük iş saati 12-14 saati bulabiliyor. Bu da işçilerin yorgunluğuna bağlı olarak iş kazalarının önünü açabiliyor.

Teknolojik yetersizlik

Son olarak ülkenin sahip olduğu teknolojik imkânlardan ve buna bağlı olarak sahip olunan teknik kapasiteden bahsetmek gerekiyor. Cumhuriyet yıllarında o dönemin Alman altyapısıyla kurulan demiryolları sık sık lokal olarak yenilense de, günümüze dek hep eski altyapı kullanıldı ve yaşanan onca kaza, çalışma zihniyetinde hiçbir değişikliğe yol açmadı.
Eski altyapı üzerine, sözüm ona modern tren hatları inşa eden AKP iktidarı da yaşanan kazalardan hiçbir çıkarım yapmayarak hep bildiğini okudu. Çünkü sahip olduğu zihinsel ve teknik kapasite daha fazlasına izin vermiyordu.
Anlaşılan onlara göre tren kazaları da bu işin fıtratında vardı. Teknik personel ve teknoloji eksikliği basit birer ihmal değil, ülkeyi yıllardır yönetenlerin paylaştığı değişmeyen bir zihniyetin ürünüydü. 1945'ten günümüze dek 500'ü aşkın kişinin tren kazalarında ölmesi, geçmişten beri değişmeyen zihniyetin net bir ifadesidir.

MHP'nin "resti" ve "şiddeti"

MHP'nin iktidar için gerekli kitleselliğe sahip olmamasıyla birlikte, uygulayacağı şiddete karşı halk güçlerinin göstereceği ciddi bir direniş, MHP'nin farklı bir "Uzun Bıçaklar Gecesi"ne uğrama potansiyelini de olanaklı kılabilir.

Hasan Feramuz

Cumhur İttifakı'nın "dengeleme" ve "denetlemeden" sorumlu ortağı MHP, görevleri arasına "had bildirmeyi" de ekledi. Paranoid kişilik bozukluğuna sahipmişçesine Sarı Yeleklilerden "Gezicilere" ve "akil adamlara" kadar herkesi "düşman" gören Devlet Bahçeli, her gün yeni bir tehdit biçimiyle gündeme geliyor.

MHP "şiddeti"

12 Eylül öncesini hatırlatan bu "çıkışlar", bir açıdan MHP'nin hem ittifak içindeki hem de siyasal alandaki varoluş nedenini açığa vurmakta.
Kriz halindeki devlet, yaşamının büyük kısmını devletin "gayri resmî" zor gücünü temsil ederek geçiren MHP'nin bugün ki pratiğine, bir ilaç veya ağrı kesici olarak ihtiyaç duymakta.
Yerel seçim sonrasında kendisini gösteren ekonomik krizin yaşamın her alanında hissedilmesi, hem devlet krizinin çözümü hem de AKP-MHP ortaklığı için ciddi bir "tehlike".
Nitekim Bahçeli'nin Sarı Yeleklilere ve Geziye yönelik açık şiddet vurgusu, MHP'nin bu "tehlikeye" karşı devletin bekası için sınırsız şiddet uygulamaya hazır olduğunu gösteriyor.
Devlet krizinin tetikleyicilerinden Kürt sorunu için sunulan çözüm de aynı. Oslo'da bir araya gelen akil adamlara "Çözüm süreci gömüleli çok olmuştur, şansınızı zorlamayın" diyerek seslenen Bahçeli'nin çantasında şiddetten başka çözüm yolu yok.

Devletin yeniden yapılanması

MHP'nin perde arkasında kalan bir diğer "pratiği" ise devletin yeniden yapılanmasını sağlamak. 15 Temmuz darbe girişimiyle gün yüzüne çıkan devlet krizinde inisiyatif alan MHP, başta içişleri olmak üzere devletteki konumunu tekrardan güçlendirme çabasında.
Geçtiğimiz ay AKP ile olan ittifakın kopma noktasına gelmesinin nedenlerinden birisi de burada yatıyor.
MHP ve AKP, başkanlık sistemi ile Kürt sorununa, Alevilere, kadınlara, işçilere ve emekçilere yönelik politikalarda anlaşmaktalar. Fakat devletin yapısı ve toplumsal formasyon konusunda önemli çelişkileri barındırmaktalar.

Çelişki alanları

Osmanlı'daki devlet sınıflarının şaşalı günlerinin özlemini çeken, fakat neoliberalizmin getirdiği sınırlamaları da kabul ederek olabildiğince "özerk" bir devlet alanına sahip olmak isteyen klikler MHP aracılığıyla beklentilerini gerçekleştirmek istiyorlar.
Diğer yandan tefeci-bezirgan geçmişe ve onun getirdiği talancı, vurguncu karakteristiğe sahip sermaye ise AKP aracılığıyla bu "devletlulaların" olabildiğince az bir alana sahip olmasına çabalıyor.
Öte yandan MHP ve AKP sermayeye ve devlete sorgusuz sualsiz biat eden bir toplumsal formasyon kurgulamakta, fakat MHP Türklüğü öne çıkartırken AKP, İslam'ın Erdoğanist bir yorumunu öne çıkarıyor.
Bu iki "çelişki" alanında AKP önemli bir etkiye sahip olsa da, geçtiğimiz ay çektiği "rest" ile MHP de önemli bir inisiyatif kazanmış oldu.
Ancak Türkiye kapitalizminin krizi ve Ortadoğu'daki savaş hali bu ikilinin "restlerini" sınırlayıp birbirine olan ihtiyacını arttırmakta. Fakat MHP'nin iktidar için gerekli kitleselliğe sahip olmamasıyla birlikte uygulayacağı şiddete karşı halk güçlerinin göstereceği ciddi bir direniş, MHP'nin farklı bir "Uzun Bıçaklar Gecesi"ne** uğrama potansiyelini de olanaklı kılabilir.

** Hitler'in 1934 yılında kendisine tehdit olarak algıladığı önde gelen Nazi Partisi liderlerini tutuklayıp infaz ettirdiği operasyona "Uzun Bıçaklar Gecesi" denilmektedir.

EMEK

Kriz politikaları egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda hayata geçirilirken, işçi sınıfına talepleri için mücadele etmekten başka bir şey kalmıyor.

Tek seçenek mücadele

Krizler sermaye açısından iki yönlü fırsat sunuyor. Birincisinde büyük balığın küçük balığı yemesi şeklinde sermayenin kendi arasındaki mücadelede merkezileşmesine ve yoğunlaşması, ikincisinde işçi sınıfını yenebilirse sömürüyü yoğunlaştırma, gasp ettiği hakları kalıcılaştırma imkânı sunuyor.

Emrah Arıkuşu

Ekonomik kriz, Türk Lirasının dibe vurduğu Ağustos'ta henüz daha yara sıcak olduğundan hissedilmiyordu. Yara soğumaya başlayınca kriz daha yoğun hissedilmeye başlandı.
Türkiye egemenleri ise "aynı gemideyiz" palavralarıyla, savaş kışkırtıcılığı yaparak, milliyetçiliği körükleyerek, seçim aldatmacası yaratarak krizin yükünü işçilere yüklemeye uğraşıyor. Bu dönemde işçiler yaraya tuz basıp kaderine razı mı olacak yoksa yaradan kurtulup krizi çıkaran sermayeye bedelini mi ödetecek?

Sermayenin krizi fırsata çevirmesi

Kriz, sermaye birikiminin yavaşlaması ya da tıkanması şeklinde ortaya çıkarken, sermaye sınıfı birikimini hızlandırmak, tıkanmayı aşmak yani krizden çıkış için çalışma saatlerini ve emek yoğunluğunu arttırma gibi önlemlerle işçilere çalışma hayatını dar ediyor. Kapitalizmi var eden mutlak ve nispi artı değer sömürüsü bugünün şartlarında güncelleniyor.Krizler sermaye açısından iki yönlü fırsat sunuyor. Birincisinde büyük balığın küçük balığı yemesi şeklinde sermayenin kendi arasındaki mücadelede merkezileşmesine ve yoğunlaşması, ikincisinde işçi sınıfını yenebilirse sömürüyü yoğunlaştırma, gasp ettiği hakları kalıcılaştırma imkânı sunuyor. Dükkanların kapanması, konkordato ve iflas veren firmalar birincisine örnek oluyorken, 100 yıllık kıdem tazminatı hakkının kaldırılma denemeleri ise diğerine zemin hazırlıyor.

Sermayenin karakteri

Türkiye sermayesi Cumhuriyetin kurulmasıyla beraber devlete yaslanarak onun fideliğinde büyüdü. Kamusal kazanç yerine, zenginler yaratma gayesiyle teşvikler, ucuz yollu krediler ile palazlanan sermaye her başı sıkıştığında "devlet baba"sına koştu. İçinde bulunduğumuz ekonomik kriz koşullarında da benzer durumlar yaşanıyor. Borçların silinmesi, işsizlik fonundan para aktarımları, faizlerin silinmesi ve kimi uygulamalarla sermaye rahatlatılmaya çalışılıyor.
Merkez bankasının devletle ilişkisinde bağımlı ya da bağımsız olması konusunda sermayenin farklı fraksiyonları arasında tartışma yaşanmıştı.
Ancak şimdi de gördüğümüz gibi öyle hiç de bağımsız olma telaşında değil, aksine yerine yaslanma telaşında.
Sermaye güçleri hemen devleti ortaya koyarak kimi fırsatlar kapma derdine düşmüş. İşçilerle ilgili yapmakla yükümlü olduklarından sıyrılma derdinde.
Esasında işçi sınıfına saldırarak krizi atlatma peşinde.
Kemer sıkma politikaları adı altında işçilerin gırtlağını sıkıyor.

Asgari ücret belirlendi mi?

Halkın gelirinin tamamını temel ihtiyaçlara ve borçlara harcadığı bir ülkede asgari ücretin son yapılan "zamla" yüzde 26 arttırılması bir yerel seçim çalışmasından öte bir anlam taşımamaktadır.

Z. Öztürk

(*1. sayfadan devam)*

Hâlbuki asgari ücret seviyesi işçi sınıfını, dolayısıyla toplumun en az yüzde 83'ünü doğrudan etkiliyor. Nasıl mı?

Ortalama ücret asgarileşiyor

2017 resmi verilerine göre Türkiye'de 19.5 milyon sigortalı işçinin yüzde 40.3'ü asgari ücretle, yüzde 42.7'si asgari ücretin en fazla iki katı maaşla geçinmeye çalışıyor.
Günden güne asgari ücretli işçi oranı artarken, asgari ücretten fazla ücret alan işçilerin oranı azalmakta. Asgari ücretin diğer ücretleri belirlemesi olgusundan öte; 2000 yılından bu yana asgari ücretli oranının yüzde 28'den yüzde 40 seviyesine gelmesi, asgari ücretin gittikçe ortalama ücret hâline evrildiğini gösteriyor. Stajyerler ve kayıt dışı çalışanları (çocuk, mülteci ve sigortasız) da eklediğimizde asgari ücretin işçi sınıfının üzerinde ne kadar belirleyici olduğunu görüyoruz.

Bölüşüm oranları

Türkiye'nin Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYH) 2017 yılında 3.1 trilyon TL olarak gerçekleşti. En üst oranlardan hesaplandığında bile; bu değeri üreten işçi sınıfının GSYH'nin ancak 575 milyar TL'sini alabildiğini görüyoruz. 2018'de ise durumun daha da vahimleştiğini veriler açıklanınca göreceğiz. Halkın gelirinin tamamını temel ihtiyaçlara ve borçlara harcadığı bir ülkede asgari ücretin son yapılan "zamla" yüzde 26 arttırılması bir yerel seçim çalışmasından öte bir anlam taşımamaktadır. Çünkü gün be gün katlanan harcamalar, özelleştirilen eğitim, sağlık ve belediye hizmetleri birkaç ay içerisinde o yüzde 26'yı yutacaktır.

Ücretlerin belirlenmesi politiktir

Alım gücü ve bölüşüm tablosunun bu durumda olduğu bir ülkede asgari ücreti belirleme meselesi, sermaye ve AKP'nin karar verici pozisyonda olduğu bir komisyonun toplanıp açıklama yapmasından daha büyük bir meseledir.
Temel insani haklara ulaşamama, eğitimin, sağlığın ve ulaşımın metalaşması gibi saldırılar da sınıfın yakıcı gündemleri olduğuna göre bunları talep etmek de asgari ücret belirleme çalışmasının merkezinde olmalıdır.
İşçilerin insanca bir yaşama sahip olmasını sağlayacak asgari ücretin yolu da örgütlülük ve mücadeleden geçiyor. Bu örgütlülük ve mücadele asgari ücret tartışmalarını, sermayenin ve hükûmetin belirleyici olduğu bir pazarlık oldubittisinden işçi sınıfının taleplerini kendi gücüyle gerçekleştirdiği politik bir sürece dönüştürecektir.

İşçi sınıfına saldırı dalgası

Türkiye ekonomisi krizle sarsılırken işçi sınıfı hareketinin güncel mücadele açısından taleplerine bakmakta fayda var. Talepler bir yandan sınıfın bugünkü acil ihtiyaçlarını oluştururken diğer yandan tarihsel kazanımları koruma ve ileriye sıçratma açısından bir dizi olanaklar sunuyor.

Emrah Arıkuşu

Kriz ortamında enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 25.52'ye kadar yükseldi.
Zaten düşük olan ücretlerin geçinmek için yetmediği bir ortamda yılın başında yapılan ücret zamları da erimiş bulunuyor.
Elektriğe, doğalgaza, suya, ulaşıma ve temel tüketim mallarına yapılan zamlar ücretleri kuşa çeviriyor.
Bunlara vergilerin arttırılması eklenince evdeki hesap da çarşıdaki hesap da ortadan kalkıyor.
Yetmeyen ücretlerden dolayı borçlanmayla geçinen işçiler, faizlerin yükselmesiyle iyice açmaza alınıyor. Kâr oranlarının düşmesi işten atmaların artmasına sebep oluyor. Az işçiyle emek yoğun çalışmanın önü açılıyor. Başka boyutuyla mola ve yemek saatlerinin kısalması, sosyal hakların tasfiyesi gibi önlemlerle kâr artırılmaya çalışılıyor.

İşçi sınıfının karakteri

Türkiye'de işçiler ise, Osmanlı'nın son dönemlerinden başlayan, Cumhuriyetin kurulmasıyla da devam eden ancak özellikle 60'larla yükselen bir mücadele geleneğine sahip.
İşçi hareketi, 80 darbesinde kesintiye uğrasa da sonrasında da yine tarih sahnesindeki yerini almayı başarmıştır.
Özellikle 40 senedir neo-liberalizmin saldırıları altında paramparça edilmeye çalışılan sınıf bilincini gözlemliyoruz.
Taşeronlaşma, kuralsızlaşma, esnekleşme işçi sınıfının belini büküyor. İşsizlik, pahalılık, borçlanma iyice yerle bir ediyor işçileri.
Despotik devlet geleneğinin yarattığı biat kültürü, din ve milliyetçilik üzerinden yürüyen toplumsal ilişikler işçi sınıfında bilinç çarpılmalarına sebep oluyor. Son dönemin eylemleri bir çıkış için umut verse de birleşik bir hareket zemini olmayınca da etkisi zayıf olabiliyor. Haklarını koparıp alma yerine savunma ve isteme odaklı, olumsuz bir durumda kolay vazgeçme eğiliminde işçi sınıfı.
Sol ise durumu kabullendiği, işçi sınıfına yeteri kadar güvenmediği ve "dışarıdan bilinç" adı altında dışarıdan ahkâm kesme anlayışıyla yaklaştığı oranda işçi sınıfı mücadelesinde ve siyasal mücadelede yenilgi ruh haline maalesef taviz veriyor. İşçi sınıfı yalnız kalıyor.

Talepler ve mücadele

Türkiye ekonomisi krizle sarsılırken işçi sınıfı hareketinin güncel mücadele açısından taleplerine bakmakta fayda var. Talepler bir yandan sınıfın bugünkü acil ihtiyaçlarını oluştururken diğer yandan tarihsel kazanımları koruma ve ileriye sıçratma açısından bir dizi olanaklar sunuyor.
Ücretlerin yükseltilmesi, çalışma saatlerinin kısaltılması, emek yoğun çalışmanın azaltılması, işten atmaların yasaklanması, işsizlik fonunu patronlar yerine işsizlere açılması, kredi kartları borçları faizlerinin silinerek anaparanın yeniden yapılandırılması, vergi adaletinin sağlanarak az kazanandan az çok kazanandan çok vergi alınması ve asgari ücretliler vergi dışı bırakılması gibi talepler güncel mücadelenin önünü açabilir.
Sermaye sınıfı, kıdem tazminatının kaldırılması, esnekleşme, kuralsızlaşma, taşeronlaştırma gibi yöntemlerle işçi sınıfına karşı saldırıda yekvücut davranabilmektedir. İşçi sınıfımız ise iş kolları, meslek grupları, çalışma saatleri ve ücret farkları, işsizler ve işi olanlar, etnik kökeni vb. üzerinden paramparça edilmiş durumda. İşçi sınıfının talepler etrafında toplanıp birleşerek mücadele etmekten başka seçeneği yok.

DÜNYA

Kolombiya'da binlerce öğrenci, sendikacı ve aktivist Cumhurbaşkanı Duque'ün hükümetinin neoliberal reformlarına karşı sokaklara çıkıyor

Kolombiya'da direniş yükseliyor

Kolombiya'daki bu senenin en büyük grev dalgası, 10 Ekim'de on binlerin katıldığı ülke çapında gerçekleşen bir günlük grev eylemiyle başladı. Ekim sonunda, öğrenciler birliği Estudiantes de Educación Superior (UNESS) ülkedeki 32 üniversiteden 27'sinin grevde olduğunu söylediler.

J.Schwab

Kolombiya'da bir aydan daha uzun bir süredir devlet üniversitelerindeki öğrenciler ve profesörler grevde. Grevin nedeni, bu sene yeni cumhurbaşkanı seçilen İvan Duque'ün hükümetinin gelecek yıl için hazırladığı bütçe.
Yeni sunulan 2019 bütçe planına göre, eğitim harcamaları için 500 milyar Kolombiya Peso'su öngörülüyor. Ancak bunun sadece yüzde 11 civarı, yani 55 milyar Kolombiya Peso'su devlet üniversitelerine doğrudan aktarılıyor; kalan paraların eğitim bakanlığına eğitim sektöründe "esnek amaçlar" için kullandırılması öngörülüyor.
Öğrenci temsiliyetleri ve profesörler, sadece yüksek öğretim sektörünün borçlanmasını karşılamak için bile eğitim sektörüne en azından ek bir 500 milyar Kolombiya Peso'su gerektiğini vurguluyor.

Kolombiya'daki bu senenin en büyük grev dalgası, 10 Ekim'de on binlerin katıldığı ülke çapında gerçekleşen bir günlük grev eylemiyle başladı. Ekim sonunda, öğrenciler birliği Estudiantes de Educación Superior (UNESS) ülkedeki 32 üniversiteden 27'sinin grevde olduğunu söylediler.
15 Kasım'a kadar hükümetin hareketsizliği ve diyaloğa uzak durması nedeniyle eylemler büyüdü. 19 Kasım'dan beri ise hükümet, öğrenciler ve profesörler halen sonuçlanmayan görüşmeler içerisindeler.

Hükümet karşıtı eylemlerin genişlemesi

Büyük eylemlere bir kaç haftadır işçiler ve orta sınıfın geniş katmanları da katılmaya başladı.
Bunun da nedeni, cumhurbaşkanı İvan Duque'ün sağcı hükümetinin bir reform paketiyle yabancı ve yerel işverenlerin vergilerini indirip faturayı orta ve alt sınıflara kesmek istemesi.
Maliye Bakanı Alberto Carrasquilla Barrera'nın 2019 bütçe planlarında bugüne kadar sadece çok kısıtlı geçerliliği olan özel vergi İVA'nın genişletilmesi öngörülüyor. Bu genişleme özellikle günlük tüketim mallarını kapsayacak.
Ona karşın işletme vergisi yüzde 34'ten yüzde 30'a indirilmesi öngörülüyor.
Ek olarak PRAP kısaltması altında hükümet kamusal sektöründe muazzam bir istihdam tasarrufu planlıyor. Sendika federasyonu CUT'un rakamlarına göre, 50 bin iş yeri yok olabilir. CUT protestolara katılım konusunda şöyle bir açıklama yaptı: "Aktarılan mevcut koşullar karşısında CUT da toplumun örgütlerinin çoğu gibi Duque ve Carasquilla'nın ucube vergi reformuna karşı tavır alıyor ve acil eylem çağrısında bulunuyor. Protestonun sesi olup yanlışları göstermemiz, sokaklarda eylem yapmamız gerekiyor. Bizler, toplumun farklı sosyal, siyasi, sendikal, akademik ve esnaf kesimleri olarak, Kolombiyalıların çoğunluğunun ceplerine yöneltilmiş bu saldırıyı geri püskürteceğiz."

Grev çağrısı

Carrasquilla kendince reformlardan vazgeçmeyeceğini duyurdu bile. Duque ise büyük ihtimalle kongrede bütçenin ve İVA'nın çok sert bir şekilde tartışılması ve burada bir direnişin olmasından dolayı, müzakerelere açık olduğunu beyan etti.
Ancak bunu ifade ederken de aynı anda reformların ana amacının Kolombiyalı işletmelerin rekabet gücünü güçlendirmek olduğunu da ekledi. Çünkü kendisine göre refah ve iş olanağı üreten onlarmış.
Son cumhurbaşkanı seçimlerinde yenilen solcu aday Gustavo Petro ise Kolombiya solunu greve çağırarak cevaben bunları söyledi: "Sendikalar İVA'nın gıda sektöründe de uygulanmasının bütün Kolombiyalıların reel gelirlerine bir kesinti olduğunu gayet iyi biliyor. Onun için bütün ülkeye yayılan ve iş durdurmaları kapsayan grev çağrısına, köylüler, yerliler ve öğrencilerin eylem birliği içerisinde katılmaları lazım."

Britanya'da Brexit kaosu

Corbyn, Theresa May'in planına karşı çıkıyor fakat ikinci referandum fikrini de doğru bulmuyor. Erken seçim yöntemine başvurabileceğini de sürekli dillendiriyor. İtibari iyice zedelenen May'in karşısında eli giderek güçleniyor.

Perihan Koca

(*1. sayfadan devam)*

AB'den ayrılma kararını, o dönemin Başbakanı David Cameron'un istifası ve boşalan başkanlık koltuğuna yeni "Demir Leydi" de denilen eski İçişleri Bakanı Therasa May'ın geçmesi izlemişti.
2016 yılından itibaren Brexit gündeminin de yarattığı krizle parlamento ve İngiliz yönetim kadrolarının sarsılıp zorlandığı, basıncın giderek derinleştiği, yeni muhalif çıkışlarla farklı olasılıkların açığa çıkarak ilerlediği siyasayal süreç, geldiğimiz noktada siyasi kaygıları ve toplumsal huzursuzlukları artıran bir seyirde belirsizliğe doğru evriliyor, siyasi bir kaosa doğru sürükleniyor.

Krizin muhatapları ve çatışmalı alanlar

Geçtiğimiz haftalarda Therasa May'in AB liderleriyle varmış olduğu Brexit anlaşması, AB ile keskin bir çizgide yollarını ayırmaya hazır Brexit yanlısı vekiller ve anlaşmanın yeniden gözden geçirilmesini talep eden AB'de kalma yanlısı vekillerin çatışmalı tartışma süreçleri ardına, 11 Aralık'ta Avam Kamarası'nda oylanacaktı, ancak tartışmalar May'e güvensizlik oylarına doğru evrildi ve yapılacak olan oylama 21 Ocak'a kadar belirsiz bir tarihe havale edildi.
Şimdilik, May parlamentoda az bir oy oranı ile de olsa güvenoyu almış durumda, ancak Brexit süreci her an ayağına dolanabilir ve hatta daha da ötesinde May başkanlık koltuğundan inebilir ya da indirilebilir.
Birçok olasılığın aynı anda devrede olduğu ve Britanya siyasetinin hiç de alışık olmadığı kaotik bir ara evre yaşanıyor.
Parlamentonun tıkandığı, Therasa May'in koltuğunun sallandığı ve sokakta "May İstifa" şiarının dillendirilmeye başladığı bu kritik evrede, tüm güçler sahnede ve teyakkuz halinde.
Şimdilerde içerideki çatlakların dışa vurduğu ve tabiri caizse kazanların kaynadığı Therasa May'in liderliğindeki iktidar partisi Muhafazakâr Parti, genel hatlarıyla Brexit yanlısı, ancak içeride farklı sesler yükselmeye ve May'e karşı duruşlar güçlenmeye başladı.
Muhafazakâr Parti'nin 315 vekili var ancak her geçen gün anlaşmaya karşı oy kullanacağını açıklayan vekil sayısı artıyor, May'in planı hakkında görüş ayrılıkları ve iktidar partisi içerisindeki çalkantılı durum daha da dışa vuruyor.
Salt matematiksel bir hesapla bile, 650 sandalyeli Avam Kamarası'nda, anlaşmanın onaylanması için 318 oya ihtiyaç var, parlamentoda ana muhalefetteki Jeremy Corbyn'in İşçi Partisi(257 Mv)'nin büyük çoğunluğu ve üçüncü büyük grup olan SNP (25 Mv) May'in planına karşı çıkıyor, içlerinde fikir ayrılıkları olsa da büyük ölçeği İngiltere'nin AB üyeliğinin devam etmesi yahut anlaşmanın tekrar masaya yatırılması gerektiği görüşünü savunuyor.

Brexit'ten çıkış nasıl olacak?

Evet, zaman İngiltere'nin aleyhine işliyor.
Zira 29 Mart 2019'da resmen AB'den ayrılma süreci başlamış olacak. Şayet, 29 Mart'ta anlaşma sağlanamadan AB'den ayrılma durumunda AB'nin aldığı olağandışı ve ara önlemler devreye girecek, bu durum İngiltere'nin elini iyice zayıflatacak.
Parlamentoda yeni bir oylama yapılması, yeni bir referandum süreci veya anlaşmanın reddedilmesi durumunda May'in istifa etmesi, erken seçim gündemi de olası seçenekler arasında.
May ve AB yönetiminin açıklamalarından anladığımız kadarıyla, yeniden müzakere pek de mümkün görünmüyor ancak İngiliz parlamentosu da varılan anlaşmanın şartlarını asla kabul etmiyor.
İngiltere AB yörüngesinde kalıp AB'nin belirlediği kurallara uyup yumuşak bir geçişi mi devreye sokacak yoksa tümüyle ilişkisini kesip sürecin daha da sertleşmesini göze mi alacak sorusunun hesabı kitabı yapılıyor şimdi.
AB ülkelerinde yaşayan İngiltere vatandaşları, oturum izinleri, geçiş ve güvenceleri gündemi ve İrlanda Cumhuriyeti ile Kuzey İrlanda arasındaki sınır meselesi Brexit'in sürüncemeye girmesindeki ve anlaşmaya karşı duruşlardaki esas nedenler.
İngiltere gümrük birliğinden çıkarsa, araya somut bir sınır kurulması gerekecek ve sınır kontrolleri ve "backstop" adı verilen durum devreye girmiş olacak, dolayısıyla İngiliz sermayesini ve güvencelerini doğrudan etkileyen bir duvarla karşı karşıya gelmiş olacaklar.
Ve Brexit sonrası, sert bir geçiş olursa, AB ülkelerinin yanı sıra İngiltere'nin çoğu ülke ile de yapmış olduğu sığınmacı, oturum anlaşmaları ve ticari ilişkiler de doğrudan etkilenecek. (Ör: Türkiye ile yapılan Ankara anlaşması gibi...)
Anlaşmasız ayrılık olasılığı; kara ve hava trafiği, finans borsaları, gümrük, vergi, ortak pazar, sınır kontrolleri, oturum izinleri hususunda bağlayıcı konuları içerisinde barındırıyor.
Bundandır ki, İngiltere üst yönetiminde siyasal bir kaos hali yaşanıyor.
Şimdi, hamle sırası Corbyn'de...
2016'da AB hususundaki görüşlerinden kaynaklı İşçi Partisi'nde kendisine karşı yapılan güvensizlik oylamasını, parti içerisindeki yerini daha da sağlamlaştırarak atlatan Corbyn, Theresa May'in planına karşı çıkıyor fakat ikinci referandum fikrini de doğru bulmuyor.
Erken seçim yöntemine başvurabileceğini de sürekli dillendiriyor.
İtibari iyice zedelenen May'in karşısında eli giderek güçleniyor.
Atacağı her adım dengeleri değiştirebilir, İngiltere'nin akıbeti açısından belirleyici olabilir.

ORTADOĞU

Petrol üretimini arttıran ABD, OPEC kartelini yok edebilir.

Batan gemi OPEC

OPEC+ ittifakının fiyatları yükseltmek suretiyle üretmediği ham petrolü, ABD şirketleri üretecek. Yani ittifak petrol üretmediği sürece piyasa gücünü gittikçe ABD'ye devredecek.

Evrim Muştu

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ile ilgili yaşanan gelişmeler Aralık ayında dünya kamuoyunun oldukça dikkatini çekti. Bir yandan Viyana'da toplanan OPEC iki aydır serbest düşüşte olan ham petrol fiyatlarını stabilize etmek için bir araya gelip yaşanan krize çözüm üretmeye çalışırken diğer yandan Katar bu fırsatı değerlendirerek sene sonunda OPEC'den çekileceğini ilan etti.
Suudi Arabistan müzakerelere öncülük yaptı ve Rusya gibi petrol üreticisi olan fakat OPEC'e dahil olmayan ülkelerle "OPEC+" ittifakını kurup bir karar çıkarabildiler. Bu kara göre OPEC+ ittifakı, Ocak 2019 itibariyle petrol üretimini azaltarak fiyatların yeniden yükselmesini sağlayacak. Dünya çapında 82 milyon varil/gün olan petrol üretimini 1.2 milyon varil az üretmekten bahsediyorlar.
Genelde böyle durumlarda anında tepki veren piyasalar şimdiye kadar suskun, hatta tam aksine fiyatlar düşmeye devam ediyor.
Katar'ın bu kararı ise -ambargo bağlamında- siyasi ve ekonomik bağımsızlığını vurguluyor. Peki kriz esnasında OPEC'ten ayrılmasını "batan gemiyi terk eden fareler"e benzetmemek mümkün mü? Özellikle de OPEC krizinin hayati bir kriz olduğu düşünüldüğünde…

OPEC'in aslî günahı

1960'da, yani soğuk savaş sürecinde OPEC, emperyalist düzenin tekelci petrol sömürüsünü alt etmek için üretici ülkeler tarafından oluşturulmuştu. Bu hamle, yani çevre ülkelerin büyük petrol şirketlerinin mirasına konması, emperyalist merkezler ve çevreler arasındaki güç dengesini ciddi boyutta değiştirmişti.
Merkezler, kapitalizm için hayati olan enerji sorununda bundan sonra çevrelere muhtaçtı. 1973 Petrol Krizinde ise; merkezler muhtaç olmanın ne anlama geldiğini daha yakıcı bir şekilde hissettiler.

Kaya petrolü ve imparatorun dönüşü

Bu kritik durumun merkezlerde gerilim ve tepki yaratacağı kesindi. 1977'de ABD'nin ilk hamlesi "Enerji Bağımsızlığı Programını" başlatıp, Enerji Bakanlığını ve Sentetik Yakıt Kurumunu kurmak olmuştu.
Ondan beri hükümetler milyonlarca dolar harcayarak yeni teknolojiler üretip bu sorunu çözmeye çalıştı. Çalışmaların odak noktası ise varlığı bilinen, fakat henüz değerlendirilemeyen kaya petrolüydü.
Kaya petrolü ile ilgili gelişmelerin yavaş ilerlemesinden ötürü bağımsızlığa doğru atılan başka adımlar da oldu. En önemlisi petrolün finansallaşmasıydı: 90'lardan itibaren ham petrol bir finans ürünü oldu. Finans kapitalin müdahalesiyle petrol fiyatları, kısmen de olsa, belirlenebilirdi.

Bağımsızlık programı

"Bağımsızlık Programı" kapsamında yapılan yatırımlar ve geliştirilen üretim teknolojileri ise son senelerde başarılı sonuçlar elde etti.
On yıllar boyunca petrol ithalatçısı olan ABD, hidrolik kırılma teknolojisinin verimliliğini yükseltip üretim maliyetlerini aynı oranda düşürebildi. Neticede, ABD bu senenin sonundan itibaren yeniden petrol ihracatında bağımsız konuma gelmeyi başardı. Güç dengesi yeniden merkeze doğru kaymış oldu.
Bu ne anlama geliyor? OPEC+ ittifakının fiyatları yükseltmek suretiyle üretmediği ham petrolü, ABD şirketleri üretecek.
Yani ittifak petrol üretmediği sürece piyasa gücünü gittikçe ABD'ye devredecek.
Tam da bu yüzden, Trump'ın son günlerde "OPEC kartelini yok etmek" üzerine yaptığı çıkışların arkası boş değil. Dolayısıyla ittifakın geleceği de o kadar parlak görünmüyor.

Ne bekliyoruz?

Her fırsatta sokağa çıkıp taleplerini alma noktasında tüm direnciyle mücadele eden Tunuslu emekçiler ise bu faturayı ödememede oldukça kararlılar.

Mahmut Durkal

2010 yılının Aralık ayında her şey bir seyyar satıcının kendisini yakmasıyla başlamış ve kitlesel bir biçimde sokağa taşan öfkeli kalabalıklar, yepyeni bir Tunus için meydanlara dökülmüştü.
Tunus ile sınırlı kalmayıp Arap Coğrafyasının tümüne yayılan bu olayla birlikte "Arap Baharı" söyleminin nasıl da ünlendiğini hatırlayabiliriz. Ne yazık ki "Arap Baharı" gerek halkın örgütsüzlüğü gerekse de "dışarıdan" müdahaleler nedeniyle egemenlerin iktidarlarını restore etmesine neden olmuştu.
Peki bu durum halk kitlelerinin yaşamsal ihtiyaçlarına yönelik taleplerini sönümlendirdi mi? Daha önceleri de var olan siyasi istikrarsızlıklar devam ederken, yoksulluk ve güvencesizlik alıp başını yürürken, onlarca yıllık diktatörleri koltuklarından eden halk yığınları istediklerini alana kadar durmayacaklar mıydı?

Emekçiler grevde

İşte bu soruların cevabını, olayların başlamasından 8 sene sonrasında Tunus halkı kendisi vermeye devam ediyor.
2018 Ocak ayının ortalarında hükümetin açıkladığı 2018 bütçesi, Tunus halkını bir kez daha sokağa çıkardı.
2011 sonrasında halkın taleplerinin karşılanacağına dair verilen sözler yerine getirilmemiş; aksine kemer sıkma politikalarının ve sosyal güvenlik kesintilerinin arttığı, yeni vergilerin geldiği, kamuda istihdamın durduğu bir Tunus gerçekliğine şahit olmuştuk.
Bu sebeplerden dolayı 2018 yılı Tunus için isyan dolu bir yıl oldu ve son olarak Kasım ayında kamu emekçileri Tunus Genel İşçi Sendikasının (UGTT) çağrısıyla ülke tarihinin en büyük grevini gerçekleştirdi. Maaşlara zam ve erken emeklilik gibi konuların ana gündemini oluşturduğu bu eyleme Tunus'un ilerici, demokrat ve komünist partilerinin kurduğu Tunus Halk cephesinden ve öğrencilerden büyük bir destek geldi ve 700 bin kişi alanlara çıktı.

Sermaye cebini dolduruyor

Ülkedeki ekonomik sorunların müsebbibi ise iktidar.
İktidarda bulunan Bin Ali'nin bürokratlarının da bulunduğu liberal Tunus Nida Partisi ile Müslüman Kardeşler bağlantılı İslamcı Nahda'nın en büyük destekçileri IMF, Suudi Arabistan ile BAE ki Nahda Tunus solundan önemli iki isminin öldürülmesinde parmağı olan bir parti.
Sermayenin sadık hizmetkârı olan bu iki parti, 2015'te gerçekleşen ekonomik krizi aşabilmek için IMF'den 2,8 milyar dolarlık borç almaya başladı. Bununla birlikte Suudi prensinin Tunus'a çağrılması, BAE'ye yapılan ziyaretler, Ürdün ile ticaret anlaşmalar ise halkın taleplerini karşılamaktan çok sermayenin cebini doldurmaya yaradı. Sermaye cebini doldururken, krizin faturasını da emekçilere ödetmeye çalışmakta.

İsyanlar ne anlatıyor?

Her fırsatta sokağa çıkıp taleplerini alma noktasında tüm direnciyle mücadele eden Tunuslu emekçiler ise bu faturayı ödememede oldukça kararlılar.
"Sarı Yeleklilerden" etkilenen Tunuslu emekçiler, "Kırmızı Yelekliler" hareketi kurdu ve kaderlerini belirlemeyi iktidara bırakmaktansa kendi ellerine alma noktasında bir kere daha çekinmeyeceklerini gösterdiler.
Diğer yandan Tunuslu emekçiler, 2010'da başlayan ve tüm coğrafyaya yayılan bu isyan dalgasının, "yeni" veya eskiye yama yapılarak devam ettirilen işbirlikçi hareketlere boyun eğmediğini ve halen halkçı potansiyel taşıyan hareketlerin bir şeyleri değiştirmek için tarih sahnesine çıkıp "Ne bekliyoruz?" diyebileceğini kanıtladılar.

ABD, qui vadis?

Kapitalizmin yapısal krizi ve Orta Doğu'daki "savaş hali" de başta emperyalistler olmak üzere bölgesel güçlerin var olma nedenini sağlıyor. Bu "savaş hali" ve kapitalizmin yapısal krizi devam ettiği sürece ABD'nin pek de uzağa gittiği söylenemez.

Hasan Feramuz

Seçildiği günden bu yana ABD'li diplomatların ve askerlerin Suriye'den çekileceğini söyleyen Başkan Trump, bu sözünü gerçekleştirdi. ABD Savunma Bakanı Mattis'in çekilme kararnamesini imzalanmasıyla süreç resmen başladı. Trump bu "sürpriziyle", bir süredir Suriye'deki kısmi stabilizasyonun "keyfini çıkaranların" tadını kaçırmış oldu.

"Sürpriz" mi?

Trump'ın kararı her ne kadar sürpriz olarak görülse de; gerek ABD'nin Irak ve Afganistan işgallerinden aldığı "yenilgi", gerekse de kapitalizmin yapısal krizinin bir sonucu olarak ABD'nin yaşadığı hegemonya krizi, ABD'nin Suriye'deki varlığının "etkili" fakat sınırlı olacağına işaret etmekteydi. Nitekim kapitalizmin yapısal krizi ile birlikte hegemonya krizinin yüksek şiddeti, ABD'yi bir imparatordan çok mahallenin kabadayısı olmaya itti. Üstelik mahalleye yeni yetme delikanlıların gelmesi de bu kabadayının gücünü zorlamakta. Fakat bu yeni yetmeler taze güce sahip olmalarına rağmen mahalledeki statükonun devamı için bu kabadayıya muhtaçlar. Yani hem kapitalizmin krizde olsa da devam edebilmesi için hem de Rusya, Çin, Almanya gibi yeni hegemon güçlerin statülerini sürdürebilmeleri için ABD'nin gücüne ihtiyaçları var. ABD'nin de bu gücünü ihtiyatlı bir şekilde kullanmaya… Dolayısıyla "askeri" gücünü kullanma sınırına varan ABD'nin bir "es" vermesi "sürpriz" değil.

Müttefikler ileri!

Şahin kanattan Savunma Bakanı James Mattis ve IŞİD ile Mücadele Koordinatörü Brett McGurk'un çekilme kararının hemen ardından istifa etmeleri de askeri gücün "şimdilik" bir adım geriye çekilmesine işaret. Öte yandan Erdoğan'ın IŞİD bitirme vaadi ve Fransa'nın askerlerini çekmeyeceğini söylemesi üzerine, Trump'ın "kendileri bilirler" cevabı da sahnenin "emin" ellere bırakıldığını gösteriyor. ABD'nin müttefikleri aracılığıyla bir boşluk oluşmasını engellediği ya da kendisine tekrar "ihtiyaç duyulacak" bir ortamın tekrardan var olabileceğini de gözettiği görülüyor.

"Yeni" statüko

Başta Rusya, İran ve Suriye olmak üzere "ABD karşıtları" bu geri çekilmeden "memnun" olsa da oluşacak yeni statüko karşısında endişeliler. Rusya ve İran Esad'ın yenilmemesini sağlamış olsalar da, yeni bir statüko oluşturacak güce sahip değiller. Üstelik Astana'da "tavladıklarını" düşündükleri Türkiye'nin, ABD ile birlikte çalışmaya yönelmesi de önemli bir handikap.
Bu yüzden oluşacak yeni durum, Rusya, İran ve Suriye için yıpratıcı ve tehlikeli bir süreç olma olasılığını barındırıyor. Dolayısıyla bu üçlünün yerel güçlere, özellikle Kürtlere yönelik dayatmalarında sınırlılıklarının olduğu ve bu güçlerle çoğunlukla "anlaşma" yoluna gitmeleri gerektiği gözüküyor.
Fakat halklara yönelik uyguladıkları baskıcı ve zalimane politikalarla sicillerini kabartan bu ülkelerin ne kadar "anlaşmaya" çalışacakları da şüpheli.
Kapitalizmin yapısal krizi ve Orta Doğu'daki "savaş hali" de başta emperyalistler olmak üzere bölgesel güçlerin var olma nedenini sağlıyor.Bu "savaş hali" ve kapitalizmin yapısal krizi devam ettiği sürece ABD'nin pek de uzağa gittiği söylenemez.

GENÇLİK

Gençliğin içerisinde barındırdığı dinamizm, demokratik zeminle buluşarak, üniversite ve liselerdeki gidişi tersine çevirebilir.

Irkçılığa ve gericiliğe karşı eylem

Gençliğin çevresinde giderek daralan, sıcaklığı her geçen gün daha fazla hissedilen ateşten bir çember var.

Utku Şahin

Ekonomik krize bağlı olarak gelişen geçim sorunu, işsizlik ve işten çıkarmalar ile geleceksizlik kaygısı büyüyor. Ekonomiye paralel bir şekilde ırkçı ve gerici eğilimlerin pompalanmasıyla birlikte kadın cinayetleri, doğa/kent talanı, nefret söylemleri/cinayetleri artıyor. Yazılı ve görsel medyanın büyük çoğunluğunda, devlet mekanizmalarında, kamu kurumlarında ırkçı, cinsiyetçi ve gerici dil egemen olmuş durumda. Günlük hayatın tamamını kaplayan bu psikoloji, sistem tarafından dışlanan, ötekileştirilen, tehdit altındaki kimlik ve inanç gruplarında geleceğe yönelik kaygı oluşturuyor.

Rejim değişikliği sürecinin yarattığı sancılar devam ederken, toplumsal ve siyasal alanda yaşanan gelişmelerin üniversitelere yansıması her geçen gün farklılaşıyor. 15 Temmuz sonrası KHK'lar ile üniversite emekçilerinin işlerinden atılması ve cezaevi sopası ile korkutulma dönemini yaşadık.

Liyakatsizleşme

YÖK düzeyinde ve üniversite yönetim mekanizmalarında yasal/yasal olmayan uygulamalar ile kadrolaşma tavan yaptı. Türkiye'de üniversite boyutunda liyakatsizleşme hiç bu kadar gözle görünür hale gelmemişti. Öyle ki yardımcı doçentlik kaldırılarak, yandaş akademisyenlerin profesör olma süreçleri hızlandırıldı. Üniversitelerin çeşitli yönetim mekanizmalarında bulunan isimlerin, cinsiyetçi ve ırkçı söylemlerinin artışına, toplumun büyük çoğunluğunu hedef alıyor oluşuna şaşırmamak gerekiyor.

Hali hazırda demokratik ve özgür alanlar olmayan kampüsler, başkaca uygulamalar ile zapt edilmeye çalışıldı. ODTÜ, Boğaziçi üniversitesi gibi demokratik, özgürlükçü reflekslerin güçlü olduğu yerlere iktidar, özel yönelim belirleyerek saldırı gerçekleştiriyor. Irkçı, gerici eğilimlerin geçmişten beri güçlü olamadığı kampüslere; üniversite yönetimi, özel güvenlik ve polis ortaklığıyla girmeye çalışılıyor.

Çember daralıyor

Özgürlükçü, demokratik alanın sıkıştırılmasına paralel, öğrencilerin en temel hakkı olan burs üzerine tartışma açılıyor. Öğrenciler kredi borçlarının silinmesini talep ederken "Burs almayın kredi alın, bedavacı olmayın" dayatması yapılıyor.

Gençliğin çevresinde giderek daralan, sıcaklığı her geçen gün daha fazla hissedilen ateşten bir çember var. Sıcaklığı en çok hissedenler, hem ekonomik anlamda geleceksizlik kaygısı yaşayanlar, hem de aynı anda ırkı, inancı veya cinsel yönelimi nedeniyle tehdit altında olanlar.

Özgürlük eylemi

Yaşamsal ve kültürel anlamda var olma mücadelesinin ihtiyacını en derinden hissedenler, örgütlenmek ve kendi öz gücünü oluşturmak için bir zemin arıyor. Bu arayışa cevap olmak aynı zamanda bugünün özgürlük eylemini gerçekleştirmek olacaktır.

Bugün itibariyle dünyanın tamamında hissedilen krizlerin gelip tıkandığı yer neoliberal politikalar. Türkiye'de otoriterleşme ile iç içe geçen bu neoliberal politikaların orta vadede sürdürülmesi mümkün değil.

Sol siyasetin somut talepleri ve programı itibariyle gençlik içerisinde örgütlenme zemini var. Ancak halkçı, özgürlükçü bir alternatif oluşamadığı sürece, artan sağ popülizmin yükselişini engellemek, etki alanını kırmak mümkün görünmüyor.

Gençliğin içerisinde var olan dinamizm elbette bir gerçeklik. Ancak dinamizm açığa çıkmadığı oranda, kendisini ifade edecek alan bulamadıkça, sağ siyasetin hegemonyası altında yaşamaya devam edecektir.

Piyasacı ve gerici eğitime karşı liseliler

Liselerde geleceksizlik kaygısıyla öfkelenen gençliğin enerjisiyle eğitim alanını özgürleştirilebilir. Mevcut gerici, piyasacı eğitime karşı olmanın yetmediği bir süreçteyiz. Halkçı, demokratik eğitim anlayışı programı ile yeni bir eğitim modeli toplumun içinden filizlenebilir.

Özcan Avcı

Liselerdeki dönüşüm, rejimin dönüşümüne paralel olarak ilerliyor. Türkiye'de yaşanan laiklik sorunu ile müfredat ve eğitim programları doğru orantılı dinselleşiyor. Eğitim, neo-liberalizmin yansımaları ile piyasalaşıyor ve ticarileşiyor.

Eğitim, rejim ile düzenin, gericilik ve sermayenin kesişim kümesini oluşturuyor; sömürü buradan temelleniyor, rejimin ekonomi politiği buraya yaslanıyor, hegemonyası buradan kuruluyor.

Kamusal eğitim adım adım tasfiye ediliyor, özel okullara kamu okullarından daha fazla kaynak aktarılıyor, aileler çocuklarını özel okullara göndermeleri için teşvik ediliyor. Yoksul ailelere ise çocuklarını imam-hatiplere ya da "ara eleman" yetiştiren meslek okullarına göndermekten başka seçenek bırakılmıyor.

Organize Sanayi Bölgeleri'nin yakınlarında özel meslek liseleri kuruluyor, böylece sermayeye ihtiyacı olan ucuz işgücü yetiştirilmesi hedefleniyor; üniversite kapıları emekçi çocuklarına kapatılmak, bir tür kast sistemi kurulmak isteniyor.

Gericileşme ve metalaşma

1949 yılında açılan ilk imam hatip kurslarından bugüne Türkiye'nin uyguladığı siyasal İslam politikasının son zamanlarda derinleştiği açıktır. Bu durumun yansıması gerici politikaların liselerimizde vücut bulduğudur. Kimi liselerde değişen formalarda eteğin bulunmaması ve mescitsiz okul kalmayacak söylemleri ile örneklendirilebilir. Elbette eğitimin gericileşmesi, metalaşmadan bağımsız değil. Eğitimin metalaşması neo-liberal politikalar dolayında dünyanın pek çok ülkesinde benzer süreçlerden geçmekte. Kamu hizmeti olarak eğitim sunumunun piyasa modeli içinde ele alınması, bütçeden eğitime daha az kaynak ayrılmasıyla sonuçlanmakta.

Fransa'daki deneyim ve liseler

Paris'te sokakları dolduran birçok lise ve üniversite öğrencisi, üniversiteye girişte ve lise müfredatında değişiklik öngören yasa tasarısını protesto etmek amacıyla yürüyüş düzenledi. Sarı yelekliler eylemlerinde önemli bir etkiye neden olan liseliler, polis tarafından işkenceye maruz bırakıldı. Bununla birlikte öfke daha çok büyüdü ve binlerce liseli tekrardan sokakları doldurdu.

Fransa'da açığa çıkan arayış, burada da kendisini zaman zaman hissettiriyor. Toplumsal muhalefet içerisinde önemli bir yer kaplayan liseli gençlik, özgürleşeceği alanlar inşa etmek istiyor. Okul idaresinde, eğitim politikalarında, merkezi ve yerel düzeyde söz sahibi olmak, geleceğini kendisi inşa etmek istiyor. Böylesi demokratik, özgürlükçü bir eğitim modelini hayata geçirmek hayal değil.

Halkçı demokratik program

Liselerde laiklik mücadelesini sömürü düzenine karşı mücadeleyle birleştirmek, toplumsallaşmak, semtlerde, mahallelerde var olabilmek, topluma alternatif bir gelecek sunmak mümkün. Liselerde geleceksizlik kaygısıyla öfkelenen gençliğin enerjisiyle eğitim alanını özgürleştirilebilir. Mevcut gerici, piyasacı eğitime karşı olmanın yetmediği bir süreçteyiz. Halkçı, demokratik eğitim anlayışı programı ile yeni bir eğitim modeli toplumun içinden filizlenebilir.

Boşlukları kim dolduracak?

Yoksullukla birlikte öfkemizle de mücadele etmemiz bu sebepledir. Öfkemizi(enerjimizi) doğru oranda ve doğru alanda örgütlememiz her zamankinden daha fazla elzemdir, zaruridir.

Güney Mengen

Ülkenin dört bir yanında olduğu gibi üniversitelerde de yoksulluğun, çürümenin yaygınlaştığı ama buna karşılık öfkenin de yükseldiği bir dönemden geçiyoruz.

Sosyal, kültürel ve ekonomik sebeplerden dolayı bulunduğu koşullara diğer kesimlerden daha çok ''bağımlı" olan ve bu bağımlılıktan ötürü bulunduğu koşullara yön verebilecek dinamiğe de sahip olan üniversiteler, çağımızın yıkıcı krizler bütününün en yoğun biçimde hissedildiği yerlerdir.

Kriz manipülasyonu çöküş gerçeği

Bugün itibariyle ekonomik kriz; ulaşıma, barınmaya, yemekhanelere gelen zamlarla kendini yakıcı bir şekilde hissettirmektedir. Soğan depolarının basılması gıda fiyatlarını dengelemeye yetmemiş olacak ki ders kitaplarını dâhi alamayıp fotokopisini çektirmek zorunda kalan öğrencilerin zaten kaşıkla verilen öğrenim bursuna gözler dikilmiş ve bu temel haklar ''beleşçilik" olarak nitelendirilmiştir.

Yoksullukla birlikte öfkemizle de mücadele etmemiz bu sebepledir. Öfkemizi(enerjimizi) doğru oranda ve doğru alanda örgütlememiz her zamankinden daha fazla elzemdir, zaruridir.

Bu şaşkınlık bizi de çürütür

Aynı şekilde baskı ve şiddet uygulamalarıyla biçimlenen ve içerik bakımından ''boşluklar" barındıran rejim ve bu rejimin aynı ''uzunlukta" olmayan taşıyıcı sütunları kendilerini her an ve her alanda yeniden ve yeniden üretmek zorunda. Belirtilen nedenlerle birlikte bu yeniden üretimi yapabileceği en verimli topraklar olan üniversitelere saldırmakta.

Nitekim belirtilen boşluklarda yerini alan, kendine yer açan, insanların kendilerini geliştirebildiği, ifade edebildiği yerler olan öğrenci kültür merkezlerinin, kulüplerin, toplulukların kapatılıp, etkinliklerin, filmlerin, tiyatroların yasaklanması bu sebeple. Filmlerden, tiyatrolardan korkan şu sütunların taşımak istedikleri yüke bakın! Dedikten sonra köşemize çekilip seyredebiliriz de fakat karşı ideoloji bunlarla da kalmıyor.

Rekabet ve kariyerizm

Karşı ideoloji kendisine açmış olduğu alanlarla, yaratmak istediği ortamı ve bireyi dört bir yandan kuşatıyor.

Bu alanların yardımıyla rekabetçi bir eğitimi, kariyerizme dayalı bir gelişim yarattı. Maruz bıraktığı popüler kültürüyle insanları sanata, doğaya ve emeğe yabancılaştırdı. Tüm bunlarla birlikte bir çekim gücü oluşturdu.

Bugün de yine üniversitelerde katılımın dahi zorunlu olduğu gerici, şoven konferanslarda, panellerde hem ideolojisini insanların bilincinde örgütlüyor hem de biat kültürünü yaygınlaştırıyor.

Ne yapmalı?

Bu ahval içinde kampüslerin dışında gelişen kültür evlerinin, toplulukların, etkinliklerin nasıl filiz verdiğini ve birer adres haline geldiklerini görmekteyiz. Rekabetin, cinsiyetçiliğin, şovenizmin olmadığı dayanışmanın, yaratıcılığın ve kolektif üretimin olduğu bu adresler bize Gezi'yi anımsatmıyor mu?

Bu adreslere gidilmeli, buraları büyütmeli ve geliştirmeliyiz. Bulunduğu yeri çürüten adeta tezek kokan ve bizim fikirlerimize ancak gübre olacak bu ideolojilerle bu şekilde hesaplaşabiliriz. Bu hesaplaşmayı ne küçümsemeli ne de ötelemeliyiz, zira bugün ötelediğimiz şey aslında vazgeçtiğimiz şeydir.

EKONOMİ

Çoklu kriz ortamı dünya genelinde çeşitli olasılıkları devreye sokarken, sınıf hareketinin de önünü açıyor.

Küresel kriz: imkân ya da tehdit

Her yapısal kriz aynı zamanda yüksek bir konjonktürü ifade eder. Bunun anlamı sınıfsal antagonizmanın ve toplumsal çelişkilerin yoğunlaşması ve derinleşmesidir.

Volkan Yaraşır

Küresel kriz bir dizi iç fazdan geçerek derinleşiyor. Yeni konjonktürde çevre ülkelerin içine girdiği döviz ve borç krizi, krizin yeni evresini işaretliyor. Kapitalizmin işleyişi ve iç dinamiklerinin bir sonucu olarak ortaya çıkan kriz, bir yapısal kriz niteliği taşıyor.

Çoklu kriz ve küresel faşist dalga

Farklı iktisat ekolleri, krizi ya salt ekonomik bir vaka olarak görüyor ya da sınıfsal eksenin dışında ele alıyor. Krizin en başta sistemik karakter göstermesi, multikriz özelliği taşıması ve yarattığı yıkıcı sonuçlar yüksek bir konjonktürün içine girdiğimizi işaretliyor. Ve küresel düzeyde sınıfsal kutuplaşma şiddetlendiriyor.

Kriz yılları olarak yaşadığımız son on yıllık süreçte küresel düzeyde önemli alt üst oluşlar yaşandı. Özellikle 2011, 2012 ve 2013 devrimci imkânların doğduğu yıllar olarak değerlendirilebilir. Ne var ki bu imkânın değerlendirilememesi karşı devrimci gelişmelerin önünü açtı. Bugün sağ popülizm gibi melez bir tanımla ifade edilen küresel faşist dalga bunun somut göstergesidir.

Yapısal krizin özellikleri

Her yapısal kriz aynı zamanda yüksek bir konjonktürü ifade eder. Bunun anlamı sınıfsal antagonizmanın ve toplumsal çelişkilerin yoğunlaşması ve derinleşmesidir. Ayrıca her yapısal kriz, çevrimsel krizlerden farklı olarak uzun bir dönemi kapsar. Ve multi karakterde gelişim seyri gösterir.

Yani sadece ekonomik kriz değil, emperyalist özneler arasında hegemonya krizi, ekolojik kriz, uygarlık krizi gibi krizleri de bünyesinde taşır. Kriz kendini bir ülkede dışa vurmasına karşın hızla bulaşır, iç fazlar geçirerek küresel düzeye yayılır ve derinleşir.

Kriz ve savaş diyalektiği

2008 krizi benzer özellikler göstererek derinleşiyor. 1873-1896 krizi ve 1929-1939 krizi ve 1970'lerin başındaki (30 yılı kapsayan hatta yaşadığımız krizin köklerini oluşturan) kriz yaşanan büyük bunalımlardır.

Bu krizlerin analizi bize en başta, yaşadığımız krizin süresiyle ilgili çıkarsama yapmamızı sağlar.

Yani en azından önümüzdeki 10-15 yıl, bir anlamda kriz yıllarıdır ve bu yıllar büyük alt üst oluşlara gebedir.

Bu nokta aynı zamanda kriz ve savaş diyalektiğinin açığa çıktığı noktadır. Çünkü savaş küresel finans kapitalin, krize karşı geliştirdiği en önemli reflekstir. Ayrıca emperyal öznelerin arasındaki hegemonya krizi, savaşları kaçınılmaz kılar. Önümüzdeki dönemde Rosa Luxemburg'un tanımlamasıyla düzeltici savaşların yaşanması kaçınılmazdır. Düzeltici savaşların aktüel biçimlenişi bölgesel savaşlar biçimindedir.

Bugün Orta Doğu'nun sürekli savaş coğrafyasına dönüşmesi ve dünyanın birçok bölgesinde benzer risklerin doğması şaşırtıcı değil, kriz ve savaş diyalektiğinin somut yansımalarıdır.

Kriz ve yeni emek rejimleri

Sınıf mücadelesinin sertleşeceği ve bir dizi imkânın doğacağı bir momentumun içindeyiz. Krizin yeni evresinde içinde Türkiye'nin de bulunduğu, ikinci kuşak kapitalist ülkeler hızla döviz ve borç krizi içine giriyor.

Volkan Yaraşır

Her kriz süreci emeği disipline eden, artı- değer sömürüsünü derinleştiren yeni emek ve çalışma rejimlerinin önünü açar. Taylorizm, Fordizm, Post-Fordizm uygulamalarını bu düzlemde ele almak gerekiyor. İçinden geçtiğimiz kriz süreci sınıfı yeniden disipline edecek ve sömürüyü derinleştirecek emek rejimlerini koşulluyor. Savaş ve yeni emek rejimleri, finans kapitalin kârlılık krizine karşı geliştirdiği en önemli hamlelerdir. Öte yandan her kriz imkân ve tehdidi bünyesinde taşır. Ekim Devrimi, Çin Devrimi ve 1970 yıllardaki ulusal kurtuluş savaşlarının yaygınlaşması kapitalist krizin yarattığı konjonktürde, işçi sınıfı ve ezilen halkların mücadelesinin ve başarılarının simgeleridir.

Devrim ve karşı devrimler

Yine aynı dönemlerde, devrimin imkânının değerlendirilmediği koşullarda karşı devrimin yükseldiği görülür. Almanya ve İtalya'da yaşanan I. kuşak faşizm pratikleri, 1970 yıllardaki bir kriz yönetim programı ya da krize müdahale olarak finans kapitalin devreye soktuğu neo-liberal politikalar ve çevre ülkelerde faşist ve askeri faşist diktatörlükler yaşanması tesadüfi gelişmeler değildir. Sermayenin stratejik saldırılarının bir yansıması ve krize karşı ürettiği yanıttır. Çünkü kriz sermayenin içsel çelişkilerinin bir ürünüdür ve krizler sermayenin tahakkümünü riske sokması yanında, sermayenin yeniden yapılanmasını koşullar.

Kriz ve yüksek konjonktür

Kapitalizmin yapısal krizi ve emperyalist özneler arası hegemonya krizi küresel düzeyde yüksek bir konjonktürün devam ettiğini gösteriyor. Bunun anlamı sınıfsal ve toplumsal kutuplaşmaların artması demektir. Hiç beklenmedik olanakların ve dinamiklerin ortaya çıkmasıdır. Sınıf mücadelesinin sertleşeceği ve bir dizi imkânın doğacağı bir momentumun içindeyiz. Krizin yeni evresinde içinde Türkiye'nin de bulunduğu, ikinci kuşak kapitalist ülkeler hızla döviz ve borç krizi içine giriyor.

Öte yandan 2008'de yaşanana benzer küresel finans krizinin patlama olasılığı artıyor.

Önümüzdeki bir kaç yıl son derece önemli gelişmelere gebe olabilir. Olağanüstü imkânların yanında karşı devrimci bir sürecin önü de açılıyor.

İmkânların bir realiteye dönüşmesi ya da katastrofun yaygınlaşması içinden geçtiğimiz zamanın ruhunu belirleyecek.

Ya kriz, savaş, katastrof diyalektiği ya da kriz, isyan, ayaklanma, devrim diyalektiği zamanın ruhuna hâkim olacak.

Ekonomik düzlem sarsılıyor

Vatandaş her ay araba almıyor, televizyon, buzdolabı tüketmiyor, yurt içi veya dışı gezilere çıkmıyor. Bu yüzden tüketmek zorunda kaldığı ürünlerin fiyatlarının azalmadığını, aksine arttığını görüyor.

Serkan Nar

AKP iktidarı 2002'den beri, neoliberal politikaları hiç tereddütsüz hayata geçiren bir pratik sergiliyor. Parti ismindeki 'kalkınma' deyim yerindeyse onun var oluşsal durumunu özetleyebilecek önemli bir veri sunuyor. Finans kapital 2001 krizinden çıkış yolları ararken, beklentilerini yerine getirecek seçenekler içerisinde, eski siyasal partilerde, artık yeni süreci taşıyabilecek kapasite görmeyince, 'kalkınma'nın kimin için olacağına da işaret ederek, siyasal arenaya yeni bir partiyi müjdelemiş oldu.

Evet, AKP'yi var eden koşullar, ekonominin durağanlığı aşma arayışlarının olduğu ve sermaye birikimi için artık kimi risklerin alınması gerektiği bir süreçte olgunlaştı.

Kriz gerçek

Ancak işler hiç de hesaplandığı gibi gitmedi, hayat sürtünmesiz bir ortamda akmıyor. Hiç şüphesiz AKP iktidarı boyunca önemli badireler atlattı. Gezi,15 Temmuz, tarihe sadece birer önemli gelişme olarak not düşülmedi.

Bu olaylar iktidar bloğunda gedikler açmayı başardı. Erdoğan tam da bu gediklerin yaratmış olduğu basınçlarla uğraşırken, kendisini konumlandırdığı ekonomik düzlem, onu teğet geçmeyecek düzeyde, zeminini sarsmaya başladı. İktidarın bunca zaman sonra hâlâ Gezi'yi sindirememesinin nedeni başka ne olabilir ki? Dolayısıyla iktidar her ne kadar kriz olmadığını söylese de ekonomik göstergeler ve enflasyon verileri, işlerin iyi gitmediğini ve krizin gizlenemeyecek boyutlarda olduğu gösterdi.

Enflasyon

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Kasım ayı enflasyon verilerini açıkladı. Buna göre Kasım ayında enflasyon yüze 1.44 oranında düştü. Yıllık enflasyon ise yüzde 21.62 oldu.

Enflasyon, mal ve hizmetlere ilişkin genel fiyat düzeyinin yükseldiği ve dolayısıyla paranın satın alma gücünün düşme hızıdır. Dolayısıyla resmi açıklamaların gerçek enflasyonu yansıtmadığını en iyi vatandaş biliyor.

At! ya tutarsa

Bakan Albayrak, "enflasyonla mücadelenin ikinci ayağı" dediği ÖTV ve KDV indirimi paketini açıklarken, indirimli ürünleri şöyle sıralıyordu: Beyaz eşya sektöründe ÖTV oranları yılsonuna kadar sıfırlandı. 1600 cc ve altı motorlu araçlarda ÖTV 15 puan inerken, ticari araçlarda KDV oranı yüzde 18'den yüzde 1'e indirildi. Mobilya sektöründe KDV yüzde 18'den 8'e düşürüldü.

Dolayısıyla Bakan Albayrak Kasım ayı enflasyon verilerini büyük bir sevinçle karşıladı. Ancak kazın ayağı öyle değil. Vatandaş her ay araba almıyor, televizyon, buzdolabı tüketmiyor, yurt içi veya dışı gezilere çıkmıyor. Bu yüzden tüketmek zorunda kaldığı ürünlerin fiyatlarının azalmadığını, aksine arttığını görüyor. TÜİK'in sepetiyle, vatandaşın sepeti uyuşmuyor.

Geçtiğimiz ay açıklanan enflasyon rakamlarını yüksek bulan Bakan, TÜİK Başkan Yardımcısını görevden aldıktan sonra Kasım ayı için aynı senaryo yaşmaması açısından TÜİK önemli bir çalışma yaptığını söyleyebiliriz.

Stagflasyon kapıda

Türkiye'de enflasyon yükseliyor buna karşın büyüme hızı giderek düşüyor.

İşsizlik yükseliyor. Konkordato veya iflas ilan eden firmaların sayısı artıyor.

Türkiye'nin ekonomisindeki en kötü senaryolardan biri olarak kabul edilen stagflasyona girdiği henüz herkes tarafından kabul görmüş bir görüş değil.

Ancak hızla bu noktaya doğru gidildiği konusunda bir tartışma yok.

Sınıflar mücadelesinin, deneyimleri ve birikimleriyle hemhal olmuş bir coğrafya, içinde bulunduğumuz, krizler sarmalının nasıl aşılabileceğini bize yeniden gösteriyor. Fransa'nın ateşi dünyayı yakar.

KADRO

İçerisinde yaşadığımız coğrafya ve yaşadığımız tarihsel an bizlerden fırtınaya karşı dayanmadan daha fazlasını talep ediyor.

Kendimize notlar

Günümüzün fırtınaları ve anaforlarında ayakta kalmak, yürüyebilmek ve mevzi kazanmak, militanı kendisiyle ve günümüz gerçekliğiyle devrimci-komünist yapıda ilişkilendiren bir "derin" bakışla/duruşla gerçekleşebilir.

Oğuzhan Kayserilioğlu

Her dönem kendisiyle uyumlu olacak ve ihtiyaçlarına cevap verebilecek özel bir siyaset, örgüt ve kadro/militan ister.
İçinde olduğumuz özel dünya-tarihsel dönemde, sürekli yükselen "gerginlik", sürekli artan ve hatta zamanı içine doğru çözülmeye/patlamaya doğru zorlayacak bir aşamaya sıçrayan "hız" ve hep daha girift hale gelen "karmaşa" küresel-toplumsal yaşamı belirliyor.
Bu özel durum, yarattığı toplumsal ve siyasal anaforlarla bütün politik güçleri de bir an bile mola vermeksizin sarsıp zorluyor.
Sürekli yeni kapasiteler kazanarak artan gerginlik, hız ve karmaşa tarafından aralıksız sarsılıp zorlanma, artık "geçici" ya da "arızi" bir durum değil, günümüzün kendine özgü "normal" hali oldu.

Tarihsel anın hakkını vermek

Türkiye, hem kendi açmazları hem de içinde olduğu bölgenin etkisiyle, yeryüzünün en kritik alanlarından birisi olarak belirginleşiyor.
Böylesi zorlu bir dünya-tarihsel dönemde politika yapmak, her zamankinden daha fazla içinde yaşanılan dönemi kavramayı ve zorlu bir pratiği gerektiriyor.
Öfke, inat, coşku gibi duygusal tepkilerle sınırlı politik zemine dayanan siyasal tutumlar anlık parlamalar ya da dar pratikçilikten öteye gidememeye yazgılı.
Şimdiki tarihsel anın özel hakkını verecek yüksek bir rafineleşme-mükemmelleşme ihtiyacı kendisini dayatıyor.

Bilinç ile pratiği buluşturmak

Var olan gerçeklikten kopmadan ama kendi bağımsız-devrimci hedefini de güncelliğe içeren bir pratikle, moral ve enerji üretmek, tıkanma noktalarını çözmek ya da vurup-dağıtarak "ön açmayı" başarabilmek gerekiyor.
Kendisini toplumsal gerçekliğin içindeki şimdi zayıf olan devrimci olasılığın güçlenerek öne çıkması süreciyle bütünleştiren ve bunu başarabilmek için farklı biçimlere bürünerek toplumsal yaşamın tümüne yayılan, ulaştığı her yerde bir an bile durmaksızın sürekli hamle yapan bir pratik!
Pratiğin esasını/omurgasını da, bilinç ve pratiğin devrimci-komünist bir zeminde birbirini tamamladığı bir yapıda inşa edebilmek gerekiyor.
Evet, devrimci pratiğin her zamankinden daha fazla etki yapabileceği özel tarihsel koşulların içindeyiz, farkındayız değil mi?

Derin bakış

İçinde yaşadığımız özel tarihsel dönemde, devrimci bir kadro/militan açısından, emek vererek kazanılmış bir yüksek bilinçle desteklenen derin bakış olmazsa olmaz bir önem taşıyor.
Öyle değil mi, bunca karmaşa ve gerginlik içinde "ne" yapılacaktır ve "nasıl" yapılırsa sonuç alınabilecektir? Onca zorlanmaya rağmen, moral ve enerji nereden üretilecektir? Yükselen gerilim ve artan karmaşa herkesi sinmeye hatta çözülmeye zorlarken "akıntıya karşı" nasıl yüzülecektir?
Günümüzün fırtınaları ve anaforlarında ayakta kalmak, yürüyebilmek ve mevzi kazanmak, militanı kendisiyle ve günümüz gerçekliğiyle devrimci-komünist yapıda ilişkilendiren bir "derin" bakışla/duruşla gerçekleşebilir.
Siyasal faaliyetin "boşluğa atılan sonuçsuz yumruklar" ya da "görev icabı rutine bağlı yapılanlar" veya "sonuç alamayan didinmelerden" öteye geçebilmesi, ancak kendi duruşunun/yapıp ettiklerinin köklerini "derin" bakışın üretebileceği bir "anlama" yerleştirerek sağlanabilir.
O "anlam" (neyin, nasıl ve neden yapıldığı-sürecin neresinde olunduğu-hedefin netliği ve bu tutumların toplumsal gerçekle doğru bir ilişki içinde olması) onca zorluğun ve karmaşanın üstünde yükselen bir "kutup yıldızı" olarak hep yön gösterecek, moral ve enerji üretecektir.

Yıkım gücü, kapasite, cüret ve beceri

Derin bakış, başka sorunların da çözüm gücüdür.
Kaldırılacak yükün/yüklerin ağırlığı, yürünecek yolun/yolların engebeleri ve içinde var olunan ortamın içindekileri sürekli sarsıp zorlayan kaotik koşulları, ayakta kalıp yürüyebilmek için yüksek "dayanma" kapasitesini gerektiriyor.
Bu ise, ancak yüksek ve sürekli kendisini zenginleştiren bilinçle sağlanabilir.
Sıkça kendisini gösteren dönemin anaforları, duygu ya da öfke gibi nispeten yüzeysel kapasitelerle mücadele etmeye çalışanlara vurup dağıtıyor, şimdiden sonra daha fazlasıyla esip dağıtacak.
Peki, sadece "dayanma" yeter mi, sadece "ayakta kalma" ve "yürüyebilme" istenen sonuçları yaratabilir mi?
İnsanlığı da kendisiyle birlikte çürütüp çözülmeye zorlayan kapitalizme karşı yeni bir dünya-tarihsel seçenek yaratmak, kendisinin öncü savaşçılarından "dayanmaktan" çok daha fazlasını talep eder.
O, gözü kara bir "yıkım gücünü", "yaratma kapasitesini ve cüretini", yaptıklarını istenen sonuca/sonuçlara ulaştırma "becerisini" ve aslına bakılırsa aynı anda başkalarıyla beraber bu tutumların hepsinin birden yapılabilmesini talep eder.
İşte, sadece "örgütler" değil, ama günümüz koşullarında her zamankinden daha fazla "belirleyici" güç kazanan tek tek "kadrolar"/"militanlar" da, kendisini ve pratiğini gözlemlemeli, zaaflarını ve yetmezliklerini görebilmeli, pratiğini "tarihsel" düzeyde anlamlandırabilmeli ve kendisini yenileyerek zenginleştirmenin yollarını keşfedebilmelidir.

Bireyin özgürlüğü ve devrimcilik

Kapitalizmin insanlığa kazandırdığı en büyük değer birey olma özgürlüğüdür. Eşitlik özgürlük sloganıyla feodal toplumsallığa bireysellik getirmiştir. Birey, psikolojisiyle, düşünce ve istekleriyle, " birey olma" özgürlüğüne erişmiştir.Kapitalist birey Goethe'nin Faust tipolojisinde yansıtılır.

H.Arıkuşu

"Çelişkiyi gören, çözümü de gücü de görendir." der Lenin
Toplumsal olayları doğa ve birey gerçekliğini çelişki içinde değerlendiremediğimiz ölçüde karanlığa kurşun sıkarız. Gerçekliğe erişemeyiz. Gerçeğin gücünü benliğimizde hissedip eylemlerimize dökemeyiz. Çelişki, diyalektiğin özüdür. Ancak zordur, çelişkinin yükünü taşımak. Bilincimizi aydınlatıp çözüm gücü olduğu kadar gerilim de yükler insana. Gülü seven dikenine katlanır derler. Evet, ama o diken yırtıcı ve buhranlayıcıdır. Güç olmak istemek olaylardaki çelişkiyi görmekte yatar ama bireyin dengesini de sarsar.
Bu tespiti, güzel bir metaforla en etkili şekilde anlatan filozof Nietzsche'dir sanırım. "Yıldızlar doğurmak istiyorsan, kaosu içinde taşımalısın." Devrimci birey olmak böyle bir şeydir. Gerçekliğin çelişkisini, içinde taşır, kaosu politik duyarlılıkla benimser ve ona göre de davasını sürdürür.

Kapitalizm ve birey

Kapitalizmin insanlığa kazandırdığı en büyük değer birey olma özgürlüğüdür. Eşitlik özgürlük sloganıyla feodal toplumsallığa bireysellik getirmiştir. Birey, psikolojisiyle, düşünce ve istekleriyle, " birey olma" özgürlüğüne erişmiştir. Kapitalist birey Goethe'nin Faust(1) tipolojisinde yansıtılır.
Yeni bilim olan Freud un sistematiğini oluşturduğu birey en ince ve derin psikolojisine psikanaliz yöntemiyle inilir. Kapitalizmin doğuş koşullarında kapalı toplum içinde özgürleşip, "birey olurken" oysa şimdi parçalanmış, benlik bütünlüğü kaybolmuş, karakteri bozulmuş bireylerle karşı karşıyayız. kapitalizm yarattığı özgür bireyle burjuva sermaye düzenini inşa etmiş, şimdide bireyi kendi psikolojisine hapsederek köleleştirmektedir.

Devrimcilik ve birey

Devrimci birey, kendi psikolojisine teslim olan değil, kendini aşandır. Burjuva birey iradesiz ve kendiliğindendir. Onun bireysel varoluşu bencilliktir. Eğlencenin, tüketimin, hazzın, popüler kültürün cenderesinde benliği parçalanmıştır.
Devrimci birey, atak ve iradelidir. Nesnelliğe hapsolmaz, kendinde değiştirme gücü görür. Onda "Faustien" pazarlıkçı kişilik barınmaz. Burjuva değerlerin karakter aşındırıcı nesnelliğiyle mücadele eder. Her an kendini yeniden üretir, yaratır. Devrimci kişilikte bireysellik, birey olma vardır ama bencil değildir. Toplumla ilişkisi ve çelişkisi içerisinde birey olur. Kapitalizm bireyi toplumdan koparark bencilleştirirken devrimci kişilik birey-toplum diyalektiği içerisinde kendi bireyselliğini oluşturur.

Psikolojik derinliğe ulaşmak

Sonuç olarak, çelişkiyi görmek olayları bağlantılı olgular şeklinde görmeyi beraberinde getirir. Çünkü gerçeklik ilişkili, etkileşimli, tarihsel oluşumlu ve dönüşümlüdür. Burjuva birey tarihsel ve toplumsal süreçten koparılmıştır. Oysa bütün mesele toplumsallık içinde birey olmayı başarmaktır.
En büyük bencillik bireyin kendi psikolojisine hapsoluşudur. "Benim psikolojim" tutkunluğu ve bilinciyle mücadeleden kaçış aramaktır. Elbette ki her bireye özgü bir psikolojik gerçeklik vardır. Bireyin kendini gerçekleştirmesinde kendi psikolojisini tahlil etmesi, benliğini kavraması bir derinlik sağlamaktadır. Devrimci kişilik şekillenirken psikolojik derinliğe ulaşmak önemlidir.
Devrimcilik, kendini bilmek kadar kendini aşmaktır aynı zamanda.
İşte bu nedenledir ki, kendi bireysel psikolojisinin bencil sularında boğulmadan kendini aşmak en büyük devrimciliktir.

(1)Kapital'de öne çıkan edebi ve ebedi figürlerden birisi Goethe'nin Faust eseridir. Faust, diyalektik ve tarihsel materyalizmin temel öğelerinden "çelişki" ve "ikilem"i açıklayan müstesna karakterlerden birisidir. Bu anlamda Faust, modern insanın çelişkileri üzerinden modern dünyada maddi yaşamın (kapitalist üretim tarzının) çelişkilerini ve ikilemlerini betimleyen bir imge olarak yer alır.

KADIN

Kriz koşullarının derinleşmesiyle, önümüzdeki dönemde kadın direniş ve grevleriyle, türlü işyerlerinde daha sık karşılaşacağız.

Mor örgü yeleklilerin sabrını taşırdılar

Uzun yıllardır feminist hareket içerisinde bulunan "Kadın Araştırmalarında Yöntem" ve "Yerli bir Feminizme Doğru" kitaplarının yazarı, gazeteci-yazar Necla Akgökçe ile ekonomik krizin kadınların yaşamına etkilerini, AKP iktidarının kadınların yaşamlarına doğrudan etki eden politikalarını ve artan işçi direnişlerinde kadınların konumlarını konuştuk.

Toplumsal Özgürlük (T.Ö.): Yıllardır Feminist hareketin içerisinde yer alıyorsunuz. Kadın çalışmalarında Türkiye'ye özgü olanı araştırdığınız iki derleme kitabınız var. Kadın Araştırmalarında Yöntem ve Yerli bir Feminizme Doğru. Fakat son dönemlerde sizi daha çok, derinleşen ekonomik krizin kadın emeği üzerindeki etkileri üzerine yazdığınız yazılarla takip ediyoruz. Peki ekonomik kriz kadın emeğini nasıl etkiliyor?

Ekonomik krizler tüm iktisadi olaylar gibi toplumsal cinsiyet açısından nötr değildir. Kadın ve erkekler kriz sırasında ve sonrasında farklı deneyimler yaşıyorlar. Farklı deneyimler ise feminist politikanın gündemine dairdir. Bu da krizin nedenlerinden ziyade -o da önemli ama onu yapacak arkadaşlarımız var- kadın emeğine etkileri, sonuçları nelerdir, geçmişteki ekonomik krizlerde nerelerde, nasıl zorlanmışlar, krizle mücadelede ne tür dayanışma mekanizmalarını devreye sokmuşlar, üzerinde yoğunlaşmayı gerekli kılıyor. Sonuçları itibarıyla krizlere baktığımızda, kadınların ücretli emek dışında, ücretsiz emek alanında da yüklerinin iyice arttığını görüyoruz. Kriz ortamında bir başka şey daha oluyor: Kadına yönelik şiddet artıyor. Feministler çalışmalarıyla ev içlerinde şiddetin artığını gösterdiler bize…

İçinde yaşadığımız kriz döneminde biz ilk işten atılma haberlerini tekstil sektöründen aldık. Gaziantep- Dev- Tekstil Sendikası'na göre doların tavan yaptığı sıralarda 1000 kişi işten çıkarıldı bu kentte- Manisa, Kayseri, Merter de fabrikaların bir kısmında daralma nedeniyle işten atılmalar oldu, bir kısmında işçiler ücretsiz izne çıkarıldı. Bir kısmında konkordato ilan edildi. Bunlar büyük ihtimalle tekstilde ithal girdi ile üretim yapan fabrikalardı. Bir de gıda sektöründe kadınların ağırlıklı olarak çalıştığı tavuk fabrikaları kapanmaya başladı. Saydığımız sektörlerde ilk işten atılan kadınlar oldu dediğimiz de pek abartı olmaz, dolayısıyla… 2008 krizinde Petrol- İş Kadın Dergisi'nde Kriz Dosyaları yapmıştık. İhracata yönelik üretim yapan fabrikalarda, ilk işten çıkarılanların küçük montaj işi yapan kadın işçiler olduğunu gözlemlemiştim. İşten atılan kadınlar fabrika önlerinde direniyorlardı. Bu örnekte devreye patriyarka giriyor. Evi geçindirenin erkek olduğunu düşündükleri için ilk anda onları değil kadınları işten çıkarıyorlardı. Artan hayat pahalılığı nedeniyle kadınların ev içi yüklerinin çok arttığını, bu kriz özelinde şimdiden söyleyebiliriz. Dışarıdan yarı mamul olarak aldıkları ürünlerin çoğunu kendileri üretmeye başladılar artık. Ayrıca temizlik ve bakım işlerinde yardım alanlar bu işleri kendileri yapmaya başladılar. Kamuda çalışan kadınlar, daha güvenceli gözükse de önümüzdeki dönemde, tasarruf tedbirleriyle birlikte oralarda da işten çıkarmalar ve güvencesiz çalışma biçimleri gündeme gelebilir.

T.Ö.: Kadın emeği ekonomik krizle birlikte sömürü sisteminin en alt sıralarına yerleşti. Peki AKP iktidarının çıkardığı yasaların, kadın emeğinin güvencesiz, esnek, ucuz işçiliğe mahkum edilmesindeki rolünden biraz bahseder misiniz?

AKP iktidarın kadın istihdamı politikasının ana eksenlerinden biri, kadın emeğini esnekleştirerek istihdamı yukarı çekmekti. Aile politikalarının da merkezinde kadınların kısmi zamanlı işlerde çalışıp, ev ve bakım hizmetlerini onların üzerine yüklemek yer alıyordu- çünkü bunun iktisadi olarak getirisi fazla olduğu gibi seçmenlerine hitap eden bir yönü de var- Özel istihdam büroları yasası da dahil olmak üzere pek çok yasa çıkardılar. Biliyorsunuz özel istihdam büroları ev içi hizmetlilerinin kiralanmasında tam yetkiye sahipler artık…

Özel sektörde kadınlar güvencesiz işlerde çalıştırılıyorlardı bu durum yasalarla da meşrulaştırıldı. Kadınların en kırılgan işgücü olmaları krizden daha kötü bir biçimde etkilenmelerine sebep oluyor elbette: İş saatleri artar, zaten nasip alamadıkları iş sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin hepten dışına atılabilir, kriz nedeniyle ve zaten asıl işgücü olarak görülmedikleri cinsiyetçi çalışma ortamlarında ücretleri dondurulabilir- kadınların çalıştıkları alanlar genellikle toplu sözleşme dışı alanlardır- ayrıca işyerlerinde kadına yönelik şiddet tırmanır. Biliyorsunuz cinsel taciz, gece vardiyaları tecavüzleri, fiziksel şiddet, cinsel şiddet, mobbing gibi kadın bedenine yönelik işyeri suçları kadınların taşerona ve çağrıya bağlı, güvencesiz, kısmi zamanlı çalıştıkları işlerde daha sık işleniyor.

T.Ö.:Peki artan işçi direnişlerinde kadınların en önde olma cüretini, direnişleri sürdürme ısrarını, direnişlerin çoğunlukla kadın işçilerin olduğu sektörlerde açığa çıkmasını tüm bu baskı politikasıyla nasıl ilişkilendiriyorsunuz?

Çok eziliyor ve sömürülüyorsanız ya iyice boyun eğersiniz silikleşirsiinz ya da isyan edersiniz. Türkiye'de kendilerine yönelik saldırılar karşında bir süredir isyanı seçti kadınlar.

Ücretli emek alanında da kadınlar son yıllarda sendikalaşma mücadelelerinin en önünde yer alıyorlar. Ücretleri düşük, çalışma koşulları ağır, insan yerine konmuyorlar ve genellikle sendikasız işyerlerinde çalışıyorlar. Bir de kadınlar öyle adlandırmıyorlar fakat işyerlerinde kadın düşmanlığı arttı. Bunda AKP'nin kadınları değersizleştirme, eşit yurttaşlar olarak görmeme, kadına yönelik şiddeti ve aşağılanmaları meşrulaştırıp, bu alanda da bir cezasızlık rejimi inşa etmesinin önemli rolü var. Kadınlar bir tür haysiyet mücadelesi de veriyorlar çalışırken. Direnişteki işçi kadınlardan en çok duyduğum cümle şu: "Öyle kötü davranıyorlardı ki ustabaşılar bize, bu kadınlık onurumuza dokunuyordu. Erkeklere ses çıkaramıyorlar çünkü onlar kavgaya tutuşurlar". Kadınlar direnişe geçtiklerinde sonuna kadar götürüyorlar işi…Bunu erkek sendikacılar da hatta sık sık söylerler. Birlikte hareket etme halleri, dayanışma duyguları daha gelişkin ve kolay pes etmiyorlar. KHK'lara karşı da işyerlerinde grev ve direnişlerde, kadınların tek tek veya birlikte mücadele ettiklerini görüyoruz. Bazen sendikalarına rağmen yapıyorlar bunu. Dolar, dolar da patlarsınız ya tam o haldeyiz. Dışarıda mini eteğine karışılan genç kadın da, işyerlerinde düşük ücrete mahkum olan kadın da, koca şiddetine maruz kalan kadın da patlama noktasında. Buradan ortak bir mücadele çıkacak…Sarı yelekliler değil ama mor örgü yeleklilerin sabrını taşırdılar, her alana sirayet eden patriyarkal şiddetleriyle.

T.Ö.:Flormar Direnişi hala devam ediyor, Gripin direnişi kısmen kazanımla sonuçlandı… Başka direnişler de kapımızda mı?

Novamed Grevi'nden biliyorum, kadın direnişleri ve grevleri başka fabrikalarda ve sektörlerde kötü koşullarda çalışan kadın işçileri de harekete geçiriyor. Biz Novamed Grevi'nde ulusal ve uluslararası kadın dayanışması sayesinde patronları toplu sözleşme masasına oturtup, başarı sağladıktan sonra o yıl içinde DESA grevi gündeme geldi, farklı işyerlerinde işten atılan kadınlar, tek tek çadır kurarak direnişe geçtiler. "Onlar kazandılarsa biz niye kazanmayalım, direnirsek hakkımızı alırız" ruhu hakim oldu kadınlar arasında. O nedenle kriz koşullarında başka başka işyerlerinde de kadın direniş ve grevleriyle önümüzdeki dönemde daha sık karşılaşacağımızı söyleyebiliriz.

AKP'nin kadınlarla imtihanı

İktidarın kadın örgütlülüğü olan KADEM'in kadın sorunu ile ilgili kendi tabanının baskısıyla yaptığı, yetersiz ve en asgari düzeydeki açıklamalar bile iktidar açısından infiale yol açabiliyor. Bu durumu bizler kadar AKP içindeki kadınlar da görüyor.

Arzu Küçük

Boşanmayı zorlaştıran yasalar, nafaka tartışmaları, parça başı veya esnek zamanlı çalışma koşulları, müftülere nikâh yetkisi verilmesi gibi onlarca yasa ve yasa tasarısı, her gün onlarcasını daha duyduğumuz muhafazakâr kadın düşmanı söylemler… AKP iktidarı her alanda kadınların hayatlarına el koymak istediğini açıkça gösteriyor. Tüm bunlardan güç alan erkekler ise patriarkanın onlara verdiği yetkiye dayanarak taciz, tecavüz, şiddet ve cinayetle kadınları "yola getirmeye" çalışıyor.

KADEM örgütlenmesi

Buna karşılık, Türkiye'de ve dünyada kadın hareketinin güçlendiği, ivmelendiği bir dönemden geçiyoruz. Dünya genelinde milyonlarca kadın, kendilerine dayatılan şiddet ve sömürü cenderesini kırmak için mücadele ediyor. AKP'nin kadın düşmanı politikalarına karşı giderek yükselen kadın hareketi ise, AKP için ciddi tedirginlik kayağı. Anlaşılan çareyi kendi tabanındaki kadınları örgütleyerek onları, içeremediği kadınlarla karşı karşıya getirmeye çalışmakta buluyor. Bunun için AKP kadın kollarının yanında KADEM de kuruldu. KADEM, olduğu tüm yerellerde yoğun bir faaliyet içine girdi. Bu yolla kendi kadın örgütünü kuran AKP, çıkardığı kadın düşmanı yasaları da meşrulaştırmak ve kadınları manipüle edebileceği bir kadın mercii oluşturmak derdinde.

Kadınların sorunları ortak!

Ancak bu konuda unuttukları bir şey var. Yükselen kadın düşmanı politikalardan tüm kadınlar etkileniyor. İktidarca meşrulaştırılmaya çalışılan taciz, tecavüz, şiddet, kadın cinayetleri tüm kadınların ortak problemi. 6284 sayılı yasa tüm kadınlar için gerekli. Bu yüzden AKP'nin çıkardığı kadın düşmanı yasaları meşrulaştırmak, kadın düşmanı söylemleri savunmak, KADEM için bile kolay değil. Çünkü tüm bu yasalar ve söylemler KADEM yoluyla değip dokundukları kadınların da hayatlarını doğrudan etkiliyor.

Bu durum, AKP ve KADEM'li kadınlar arasında dahi çatlaklara yol açıyor. Başlangıçta bu çatlaklar; cinsel istismar ve nafaka yasa tasarıları hazırlanırken açığa çıktı. Bu iki yasa tasarısı AKP tabanındaki kadınları da oldukça rahatsız etmişti. Aynı zamanda sürekli artan kadın cinayetleri, şiddet, taciz, tecavüz AKP tabanındaki kadınların da sorunuydu. Buna istinaden KADEM'in çektiği video, AKP'nin erkek zihniyetince kabul edilemez bulundu. Son olarak KADEM örgütlenmesinden gelen Aile Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un "kadının beyanı esastır" açıklaması ise AKP içindeki çevrelerce eleştiri yağmuruna tutuldu.

Geniş zeminde örgütlenme

Görüldüğü gibi iktidarın kadın örgütlülüğü olan KADEM'in kadın sorunu ile ilgili kendi tabanının baskısıyla yaptığı, yetersiz ve en asgari düzeydeki açıklamalar bile iktidar açısından infiale yol açabiliyor. Bu durumu bizler kadar AKP içindeki kadınlar da görüyorlar.

Bu durum AKP içindeki kadınlarda bir kopuşa yol açıyor.

Bizlere düşen ise kadınların yaşadığı ortak sorunları daha fazla öne çıkarmak ve örgütlenmeyi daha geniş bir zemine yaymak olmalı.

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Mert Can Hepgoncalı
Adres: Solakzade Sk. Tokatlıyan Han Kat:2 D:21 Beyoğlu/İstanbul
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza, No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00